

Igapäevane

Wiiruti=Altar

ehf

Waimulikud leitwa raasutefed
usklikkude hingede toiduks.

▽▽▽

Hommiku- ja õhtu-, sööma-, ristimise-, pulma-,
haiguse-, surma- ja surnu puusärki panemise
palwed, kõned ja laulu- salmid. Lõpetuseks
weel mõned laulud.

ooo Wiies trükk. Ühes lisaga. ooo

Rakweres, 1912.

Trükitud J. A. Rakke'se kuluga.

Igapäevane

Müruki=Altar

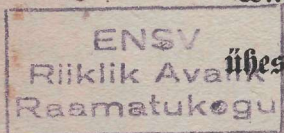
eht:

Waimulikud leiwa raasufesed
usklikkude hinge toiduks.

Homiku= ja! õhtu=, sööma=, ristimise=, pulma=, hai-
guse=, surma=, ja furnu puusärki panemise palwed,
kõned ja laulu=salmid. Lõpetuseks weel mõned laulud.

8820

Viies trükk.

ühes lisaga.

Ratweres, 1912.

Trükitud J. A. Kallse'e fuluga.

A-912
Meinwaldt

AR Fr. R. Kreuzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

28216

Geskõne.

See on hea, et Jehowat tänatakse ja minu nime kiites lauldakse, ja Kõigefõrgem, et su heldust homiku, ja su tõsidust õõ aegus kuulutakse.

Armsad kaas lunastatud hinged. Ma soowin teile ühe wäikese „nä d a l i p a l w e r a a m a t u,“ nõnda, kui ta nimi juba näitab „**Igapäewane Wiiruki-Altar.**“ Wiiruk on üks kallis suitseta- mise rohi, ja usklikkude palwed, mis uskus sa- wad palutud, lähewad ka, kui kallis wiiruki suits taewa poole üles. — Aga ma palun teid, kelle kätte see raamat juhtub: ärge nurisege mitte, et see nii nõdra mõistusega kirjutatud on, sest ras- kemat tööd ei wõi ükski teha, kui jõud kannab, ja kõrgemale ei saa ükski lind lennata, kui tii- wad kannawad. — Paluge, armsad hinged, ka minu eest Sumalat, sest et ma nüüd oma kodu- maalt pean lahkuma ja wäe teenistusesse mi- nema, ega näe seepärast mitte kui see raamat trükist wälja tuleb. — Jesus Kristus pangu ise oma Waimu rohkeste selle raamatu peale, ja saatku jeda wälja. Tema nimel olen ma alga- nud, tema nimel ka lõpetan. Amen.

Nisji kiriku juures, 1877.

J. Meinwaldt.

I.

Homiku ja õhtu palwed.

Pühapäewa homiku laul.

Wiisil: Nüüd paistab meile kauniste.

Sind, wägew Jumal, kiidan ma,
 Sind, Issand Jumal, tänan ka
 Su suure armu pärast,
 Et seda kallist päewa ja
 Mind oled näha lastnud ka
 Weel omast heldest armust.
 Tänu
 Laulu
 Laulan sulle, et sa mulle elu andsid
 Ja mull' inglid hoidjaks saatsid.

Nüüd kallis pühapäew on käes,
 Sa oled oma armu wäes
 Mind hoidnud — oh, mis ime!
 Ma olen tõusnud kahjuta
 Mu une-woodist rõemuga,
 Sest kiidan sinu nime.
 Austus
 Tarkus
 Wägi, rikkus, kõikis paitus saagu sulle
 Nüüd sel kallil päewal jälle.

Oh! kanna tänapäeval ka
Mind oma käe peal armuga,
Kui püha kotta lähen;
Mind õnnista seal armuga
Ja pühitse su Waimuga,
Kui sinu healt ma kuulen.

Anna

Tunda

Mul ju walgust, taewa selgust siidamesse;
See mind, Jeesus, uueks ise.

Kirjatunnistus.

Mutulaul 3, 32—25. Paul 47, 2. 8.

„Jehowa suur helbus on see, et meie ei ole
otja saanud, et meie halastused ei ole ära lõp-
nud. Kemad on uued iga homiku, su tõsidus
on suur. Jehowa on mu jagu, ütleb minu
hing, seepärast tahan ma tema peale loota. Sea
on Jehowa neile, kes teda ootavad, jelle hin-
gele, kes teda nõuab. Seepärast: Laskutage käsi,
kõik rahvas! karjuge rõemuga Jumalale hõiska-
mise healega. Sest Jehowa on kõigekõrgem ja
kartuse väärt, üks suur kuningas üle kõige maa.“

Homiku palve.

Oh kõigewägewam, igawene, armuline Ju-
mal, Isa, Poeg ja püha Waim! Südamelikult
tänu ja kiitusega astun ma sinu ette, sel kallil
pühapäewa homikul, et sa mind sel võssel oma
taewalikult rahu sees oled hoidnud ja kaitstud

kõige kurja ja kahju eest. Sinu püha ingli wägi on tõeste mu woodi ümber walwanud, et kuri waim mulle ühtegi kahju ei wõinud teha. Tuhat tänu olgu sulle ju kalli armu ja halas- tuse eest. Aga ma palun sind ka, oh kallis Jeesus, hoia mind tühja mõtlemast ja rääkimast; hoia mind ka, et ma tühja ei wahiks maailma asjade peale, neid ihaldades. Oh kallis püha Waim! ärata täna kõiki inimesi waimulikust unest üles, kes sinu õndsakstegewat sõna kuule- wad. Ole ise igas kirikus ja palwemajas ära- tajaks ja õhutajaks; anna oma sulastele jõudu ja wäge, et nad sinu sõna sinu elu wäes wõit- siwad kuulutada. Oh ja igawese elu õhk! õhuta ka oma armu tuld paganate sees ja süüta nende külmad südamed oma taewalikus armastuses põ- lema. Snnista kõik misjonärid ja nende tööd oma püha nime auks. Snnista jeda seemet, mis nad nuttes külwawad, et jest rohket wilja näha saaksiwad ükskord suurel lõikusepäewal. — Oh Jeesus Kristus! Halasta kõige maailma rahwa peale, et kõik need miljonid, kes siin elawad, saaksiwad sinu nime auks kogutud, et kõik maa- ilma otjad sind wõiks kiita. — Jah, kiitke teda kõik rahwas ja hõisake rõemuga Sumalale hõis- kamise healega. Igauks, kellel õhk on, see kiitku Jehowat! Halleluja! Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. j.

Wiisil: Müüd paistab meile kauniste.

Oh püha Waim, mind walgusta
Sel päewal oma armuga,
Sa kallis taewa walgus!
Oh aja patu pimedust
Mu südamest, ja hooletust
Sa igawene selgus!
Paista
Sina
Armust mulle, et ma sulle järgest elaks,
Ja su armu walges kõnniks.

Pühapäewa õhtu laul.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus, tule sa.

See pühapäew on mööda läind,
Mül oled, Jeesus; head teind,
Su sõnast sain ma kinnitund,
Ja jälle uuest trööstitud.

Kül kuri waim sel päewal ka
Mind wöttis kangeft kiujata,
Ja tahtis minu sõnast ka
Mind hoopis ära efsita.

Kui jutlust kuulmas olin ma,
Siis waewas ta mind unega,
Et ma sest armust ilma jäeks,
Ja wiimselt surses põrgu lääeks.

Ja siiski minu armu wäest,
Ma peasin tema wõrgu seest;
See eest sind tänan südamest
Siin põrmus — ja seal igawest.

Kirjatunnistus.

Laul 103, 8—13.

„Halastaja ja armuline on Jehowa, pika-
meelega ja rikas helbusest. Ei ta wõta lõpmata
kõwaste waielda, ega igaweste wiha pidada.
Sest nii kõrge, kui taewas on üle maa, nõnda
wõtab tema heldus wõimust nende üle, kes teda
kardawad. Otskui homiku pool kaugel on õhtu
poolt ära, nii kaugele saabab ta meie üleastu-
mised meist ära. Otskui isa laste peale halas-
tab, nõnda halastab Jehowa nende peale, kes
teda kardawad.

Õhtu palwe.

Oh Jeesus Kristus! küll on sinu heldus
suur. Sedasama sinu heldust kiites ja tänades
tulen ma waene, kõlwatu sulane, sinu püha pale
ette ja ei tea ega mõista, kuidas ma sind õieti
peaksin kiitma ja tänama selle ärarääkimata ar-
mu eest, et sa mind jeda kallist päewa weel
oled siin maa peal lasknud elada ja mind sinu
püha Ewangeliumi sõna kuulda. Ei ma pole
küll jeda wäärt ega teeninud; armust, jah sel-
gest armust oled sa jeda head mulle teinud. Ma
ei ole muud, kui selget nuhtlust teeninud
ja — sa kingid mulle selget armu ja õnnistust.
Oh Jeesus Kristus! halasta ka sel wõsel ja igal
ajal minu peale ja ära lütkka mind ära oma
pale eest, kui ma jagedaste komistan ja langen.
Oh ära wõta oma püha Waimu minust ära.

Puhasta mind patust iisopiga, et ma puhtaks
saan ja walgemaks kui lumi. Ehi mind oma
were õiguse kuuega, et mul julgus oleks sinu
pulma lauas sinu ees seista. Oh Jeesus! ha-
lasta ka waeste paganate peale; kogu neid kõi-
gist maailma nurkadest kokku, oma püha nime
kiituseks ja auks. Meid kõiki aga hoia selinat-
sel õõsel kõige kurja ja kahju eest, ihu ja hinge
poolest. Rõemusta kõiki, kes kurwad, tröösti
kõiki hädalisi ja kiinnita kõiki haigeid ja nõbru.
Anna mulle ja kõikidele mu omaõsetele rahulist
hingamist ja ärata meid homiku jälle terwisega
sinu nime kiitma ja tänama. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. f.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule Sa.

Nüüd lähen sinu rahuga
Mu une woodi magama,
Oh saada inglid walwama,
Nüüd minu juurde armuga.
Kui sa mind wõtad kaitseada,
Ei saadan saa siis hirmuta;
Ma uinun, magan rahuga,
Ja ärkan jälle rõemuga.

Esmaspäewa homiku laul.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Mus nädal hakkab peale,
Oh Jeesus! tule sa

Meid õnnistama jälle
Nüüd oma armuga.
Oh lase oma pale
Mei' peale paistada,
Meil' abimeheks ole
Oh Issand, armuga.
Oh võta õnnistada
Kõik meie kätetööd!
Mei' peale heldest waata,
Meid saada õiget teed.

Kirjatunnistus.

Laul 121.

„Ma tõstan oma filmad üles nende mägede poole, kust mu abi tuleb. Mu abi tuleb Sehowa käest, kes taewa ja maa on teinud. Ci ta lase su jalga wääratada; ei see tuku, kes sind hoiab. Sehowa on, kes sind hoiab. Sehowa on su wari su paremal käel. Päewal ei pea päike sind waewama, ega kuu ööse. Sehowa hoiab sind kõige kurja eest, tema hoiab su hinge. Sehowa hoiab su wäljaminemist ja sinu sissetulemist nüüd ja igaweste.“ Amen.

Sõmitu palwe.

Püha kolmainus Sumal, Issa, Poeg ja püha Waim, sinu poole tõstan ma oma filmad, südame ja käed, kes ja elad ja walitsjed kõrges taewas ja waatad ka kõigealwema usfikeje peale, mis pörmus roomab, sind palun ma: Waata ka minu, oma waese sulase (ümmandaja) peale ja

aita mind ise oma armu käega sel nädalil kõigest waewast ja wiletsusest läbi. Ole ja ise iga homiku ülestõustes ja õhtu magama heites esimene ja wiimane minu südames ja hinges. Oh Jeesus, Jeesus! Ära jäta mind mitte maha, waid taluta mind oma käe kõrwal sestsinatsest maailma hädaorust läbi, kuni igawese rahuriiki, kus pole enam wiletsust ega waewa, waid igawene rõõm ja õnnistus. Oh Jeesus! hoia mind tigeda hinge waenlase eest, et ta minuist ühtegi ei saa. Oh Jeesus! kui sel nädalil mu surmatunnike peaks tulema, siis nõta mu waimu wastu oma igawese auriiki. Oh aita, et ma alati wõiksin oma surma peale mõtelda ja et suur kohtu päew ikka mu waimu silma ees seisaks. Sa kui patu himud mu peale käiwad, siis aita mind oma armuga, et ma neid wõiksin ärawõita. Oh Jeesus! Kuule mu palwet oma lõpmata armu ja halastuse pärast. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. f.

Wiisil: Müüd olen mina põhja leidnud.

On nädal uus, siis saagu uueks
Ka minu süda, mõte meel;
Mul Jezu rist siin olgu toeks,
Maailma kõrbes eluteel.
Kui tuleb surm, see sama rist
Mind peastku patust, kuradist.

Esmapäewa õhtu laul.

Wiisil: Jeesus, surma ärawõitja.

Jeesus, sinu armu sülle
Heidan ma nüüd magama;
Walwa armuga mu üle,
Ole ise kaitseja.
Kui sel ööl mind tahab neelda
Kuri wain, siis wõta keelda.
Saada inglid armuga
Minu juurde walwama.

Püha warjupait, oh Jeesus!
Kaitse mind ja kõiti neid
Kell' on osa sinu armust —
Kustuta mu suured süüid.
Sinu pühad werned, haawad
Olgu minu rahu-majad
Päewal nii kui öösel ka,
Tgawest ja lõpmata.

Kirjatunnistus.

Laul 6, 1—7.

„Jehowa! Ära noomi mind mitte oma wihas, ja ära karista mind mitte oma tulises wihas. Jehowa, ole mulle armuline, sest ma olen rammuta; tee mind terweks. Jehowa, sest mu luukondid tunnewad hirmu. Ja mu hing tunneb suurt hirmu, ja sina Jehowa! Kui kaua? Pööra Jehowa mu poole, kisu mu hing häda seest wälja, peasta mind ära oma helduse pärast. Sest surmas ei ole sinust mälestust; kes

wõib haudas sinu au ülestantada? Ma olen ärawäsinud oma ägamises, kõige see bö ujutan ma oma woodit, oma filmaweega leutan ma oma fängi.“

Shtu palwe.

Püha ja õige Sumal! Küll oleks sul õigus meid nuhelda meie pattude pärast, mis meie täna ja igal päewal sinu wastu oleme teinud. Sa siiski halastad ja meie peale, ei mitte see- pärast, et meie jeda wäärt ehk teeninud oleme, waid oma Poja Jესuse Kristuse pärast, kes meie eest on ristijambas rippunud ja oma püha kalli were ärawalanud. Tema on selle wõlakirja katki käristanud, mis meie ja sinu wahel oli ja on jeda risti külge lõõnud. Nüüd istub ta tae- was sinu paremal käel ja palub meie eest. Nüüd wõime meie rõemuga laulda: „Õnnis, kes ma Jესu nimel sind palun, sest ta palub minu eest, ja istub jeks su paral' käel, sest kõit on jah, ning amen tema sees. See eest ma laulan sulle austust, et kingid mulle nii suurt õnnistust.“ — Sah, kõigewägewam Sumal! kii- tus ja tänu olgu sulle sinu põhjatuma halastuse eest, et sa oma armsa Poja meile oled äralepi- tajaks saatnud ja oled meid seeläbi kuradi ja põrgu wõimusest peastnud ja wabaks teinud. Sedasama sinu suurt heldust ja halastust kiites heidan nüüd puhkama. Kustuta nüüd, oh ha-

lastaja Jumal mu patu wõlad igaweste ära, oma
Poja werega ja tee mu kõwa süda pehmeks, et
mu filmad wõiksid weehallikaks saada, et ma
wõiksin oma pattude pärast nutta, nagu Dawet
nuttis, et ma oma aseme wõiksin filmaweeaga
leutada. Soia mind ja kõiki minu omakseid
sel õõsel kurja waimu kiusatuse eest, et rahuga
wõime magada ja homikul rõemuga ärgata sinu
nime kiitma ja tänama. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. j.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Nüüd uinun mina rõemfäst
Ja magan mureta:
Mul ingli wägi kaitse'jaks,
Si kurja kardama.

Teisipäewa homiku laul.

Wiisil: Nüüd olen mina põhja leidnud.

Sel homikul sind tänan mina
Oh Jeesus Kristus rõemuga,
Et oled armust hoidnud sina
Mind oma armu tiiwaga;
Su ingli wägi kaitse mind,
Sest tänan mina Issand sind.

Su püha ingli hulk siis walwas
Kui mina rahul hingasin
Siin kartmata su armu hõlmas
Uut finnitust ja rammu sain.

Jah, Issand, sinu arm on suur,
Sest sina oled armu juur!

Kirjatunnistus.

Jes. 55, 1—6.

„Hoi, tulge wee juurde kõik, kellel janu on, ja kellel ei ole raha, tulge ostke ja jooge, et tulge ostke ilma rahata ja ilma hinnata wiina ja piima. Mikspärast waagite teie raha see eest, mis ei ole leib, ja teie werewaewa see eest, mis teid ei wõi täita! Kuulge mind diete, ja sõõge head, siis peab teie hing rõemu tundma kallimast roast. Pöörge oma kõrwad ja tulge minu juurde, kuulge, et teie hing wõiks elada; siis tahan ma teiega igawese armu seaduse teha ja heategemised, mis Lawetile ustawalt tõutatud, tõeks teha. Waata, ma olen teda rahwale tunnistusmeheks seadnud, rahwale ülemaks saatjaks ja õpetajaks. Waata, sa wõtad kutsuda rahwast, keda sa ei tunnud; ja rahwas, kes sind ei tunnud, wõtawad sinu juurde jooksta: Jehowa su Sumala ja Issraeli püha Lunastaja pärast, et ta sind ilusaste ehitanud. Rõõudke Jehowat, et teda wõib leida; hüüdke teda appi, et ta ligi on.“

Soniku palwe.

Oh püha eluwee hallikas, Jesus Kristus!
Sina joodad ja jahutad kõiki kellel janu on.

Kes olen mina, waene patune, ja kes oleme meie kõik, et ja meid nii armulikult hüüad: „Tulge, ostke ilma rahata ja ilma hinnata?!“ Jah, sina oled see elaw hallikas, kust kõik maailm võib võtta armu armu pärast. Ja kes sest weest joob, mis sina annad, see ei jana mitte ei igaweste, sest see west, saab tema sees wee kaewuks, mis oowab igawese elusse. — — Kiitus ja tänu olgu sulle, et ja mind sel õõsel oled hoidnud ja kaitsenud kõige ihu ja hinge kahju eest, et jälle rõemuga oma tööle wõin minna. Oh kallid Snnistegija! hoia mind sel päewal kõige saadana pettuse ja kiisatuse eest. Sinu püha Waim walitsegu minu südames, et lihahimud mu peale wõimust ei saaks. Kanna mind sel päewal oma armu käte peal ja seisa ise alati oma ristikujuga mu waimu silma ees. Aga mul on ka weel palju wendi ja õdesid, kes sind, seda elawat hallikat weel ei tunne, waid püüwad oma jana kustutada katkistest kaewudest ja haigewatest weelaukudest ja kõnniwad pimeduses ja surma warju orgus. Oh armas Jeesus! eks need ole need waesed hinged, kes sinu armu ei ole weel tunda saanud, iseäranis waesed paganad ja Iisraeli rahwas. Oh kogu neid, armas Jeesus kogu kõigist maailma nurkadest, et üks kiituse laulu heal ühest maailma otsast teise wõiks heliseda ja kõik sinu nime au wõtaksid ülestimistada. Ja wiimaks kogu meid kõiki, kui oma karja lambaid oma igawese auriiki, kus lõpmata

rõem ja õnnistus on igaweste igaweseks ajaks.
Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. j.

Wiisil: Sind, Issand Sumal kiidame.

See armu wesi puudub mull',
Mind tõmba Jesus enesel',
Sind mina wäga himustan,
Et sinult, Jesus! abi saan.

Mu Peiuke, kus olid siis,
Kus püha Tal, mu kallim huiis?
Mis taewu juures hingad sa?
Mül janu on, mind jooda sa.

Ei jassa mina rammutu,
Ma ksfendamast wäfind ju,
See hirwe warsti jahuta,
Mu oled sa, ju olen ma.

Teisipäewa õhtu laul.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Au kiitust mina laulan
Sel õhtul rõemuga,
Ja oma Jesust tänan,
Et mind on hoidnud ta.

Ta on mind kaitfend ise
Sel päewal armuga;
Ta wägew armu käsi
Mind hoidis kahjuta.

Mu wäfind leha püüab
Müüd jälle hingamist;

Mu waim su poole hüüab:
Mind aita, Jeesus Krist!

Oh ole täna õõsel
Nii kui üks tule müür
Mu ja mu maja ümber,
Oh Jeesand, armust suur!

Ei kurat wõi siis teha
Mull' kahju ühtigi,
Waid homikut saan näha,
Ja tõusen rõemfaste.

Kirjatunnistus.

Laul 91, 1—5.

„Kes kõigekõrgema Jumala kaitsemise all elab, ja alati selle kõigewägewama warju alla jääb, see ütleb Jehowale: Sina oled mu warjupaik ja mu tugew linn; mu Jumal, kelle peale ma loodan. Sest tema peastab sind ära linnupüüdja paelast, kahjutegewa katku käest. Oma tiiva sulgedega katab ta sind, tema tiibade alla wõid sa kippuda; tema tõde on kilp ja sõjariist. Ei sa pea mitte kartma õõ hirmu, ei seda noolt, mis päewa ajal lendab.“

Shtu palwe.

Mu, kiitus ja tänu olgu sulle, sa kõige heldem Isa, sinu rohke armu ja heategemiste eest, mis sa sel päewal jälle mu waele usfiteise wastu oled ülesnäitanud. Sa oled mind sel päewal oma armu käte peal kannud; oled mu tööd õn-

nistanud ja lastnud kõik hästi korda minna. Sa oled mind kõige kurja ja kahju eest hoidnud. Seepärast, kiida mu hing Issandat, ja kõik, mis minu sees, tema püha nime. Mu hing, kiida Issandat ja ära unusta mitte tema heategemisi ära. Aga ma palun sind ka, oh wägew abimees, Jeesus Kristus! Hoia mind sel õõsel niisamuti kõige häda ja wiletsuse eest, kuida sa päewal oled hoidnud. Ole tuliseks müüriks minu ja mu maja ümber, et kuri waim kõige põrgu wäega mulle ühtigi kurja ega kahju ei saaks teha. Sa kui ma uinun magama, siis saada omad pühad inglid mu woodi ümber walwama; hoia mind ka kõige kurja ja tühja unenägemiste eest ja seisa oma püha risti kujuga mu waimu filmade ees. Sinu püha Waim walguštagu mind, kui pimedus mind katab; siis wõin ma rõemuga uinuda, rahuga magada, ja jälle rõemuga ärkada, su kiitust ja tänu ohwerdama. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. f.

Wiisil: Armas Jeesus, awita.

Kallis Issand! walwa nüüd
Jälle minu waese juures;
Austuta mu suured süüd,
Hoia mind su armu süles.
Sinu arm mind õõsel hoidku,
Kõige kurja eest mind kaitf'gu.

Reiknädali homiku laul.

Wiisil: Nüüd paistab meile kauniste.

Nüüd unest üles ärkan ma,
Ja kiidan Loojat lauluga,
Kes mind sel hõffel hoidnud;
Ta on mull' saatnud inglid ka
Mull' kahju ärakeelama;
Et päew mull' jälle koitnud,
Kiida
Süda
Oma Loojat, päitse toojat ja saa rõemfaks;
Anna ennast tema omaks.

Oh kallis Issand! hoia ka
Mind armust täna päewal ka,
Ja wõta õnnistada
Kõik minu tööd ja tegemist
Ja ole ise armulist
Mu abimees ja saatja
Mita,
Kaitsta
Kui mind kiusab ja ka püüab ekhitada
Kuri waim — siis wõta feelda.

Su püha pale paistku^u ka
Sel päewal mu peal armuga
Oh kallis Issand Jeesus!
Mull' oma rahu anna ka,
Et ma su armu lõpmata
Wõin kiita kuni elan.
Issand
Tõsta
Oma pale ka sel päewal minu peale
Anna oma rahu mulle!

Kirjatunnistus.

Jes. 51, 6—11.

„Tõstke oma silmad taeva poole, ja waadake maa peale maha; sest taewad peavad kaduma kui suits, ja maa wanaks minema kui riie, ja kes seal peal elavad, need peavad nõudasamuti ära surema; aga minu õnnistus jääb igaweste, ja mu õigus ei pea mitte otja saama. Kuulge mind, kes teie õigust tunnete, oh rahwas! kelle jüdames mu käsu-õpetus on; ärge kartke inimeste laimamist, ja ärge ehmatage nende teutamiste pärast. Sest koi peab neid ära sööma kui riidet, ja jõoted peavad neid ära sööma kui willa; aga minu õigus jääb igaweste ja mu õnnistus põlwest põlweni. Ürka üles, ärka üles, ehita ennast tugewusega oh Jehowa käsiwars, ärka üles kui ennemuiste wana põlwe rahwa ajal! Eks sina ei ole see, kes Egiptuse toredust maharaiunud, kes lendawa maule on walu teinud? Eks sina ei ole see, kes merd ja suure jõgawuse wett on tahedaks teinud? kes jõgawuse mere hauad on teinud teeks, et need, kes äralunastatud pidid läbi käima. Nõnda peavad Jehowa lunastatud tagasi tulema, ja Sioni minema diiskades, ja igawene rõem on nende pea peal; nemad saavad lusti ja rõemu kätte, kurbtus ja õhkamine põgenewad ära!”

Homiku palwe.

Oh armas Issand! küll on sinu arm ja hel-

duš suur waeste patuste wastu. Sedasama sinu heldust kiites ja tänades tulen ma waene patune sinu püha pale ette sel homikul, et sa jälle mind sel öösel oled hoidnud, et rahuga olen wõinud magada ja rõemuga ärkada. Ja et nüüd päewa walguš jälle uueste paistab, siis lasse, oh armas Jeesus, ka oma armu walgust uueste minu südamesse paista, et patu pimedus minu sees wõiks lõppeda ja ma sinu walguses wõiksin käia. Oh püha Waim! pühitse mind läbi ja läbi, et see päew mitte ükštord minu peale kaebama ei saaks suurel arutegemise päewal. — Soia mind kõige patu, eksituse ja kiujatuse, maailma lusti ja rõemu eest. Tuleta alati mu meelde, et mul siin jäedawat paika ei ole, waid et ma aga teekäija olen, kes siit wõeralt maalt igawese isamaa poole peab tõttama. — Jah, kõik oleme siin wõerad ja majalised ja kanname igapäew surma põues. Seepärast peame ka alati surma peale mõtlema ja surma wastu walmistama — sest et pärast surma lohtu ette peame astuma ja oma elust ja majapidamisest arutegema. Ja kui see tänane päew peaks minu surma päew olema, siis wõta, oh armas Jeesus, minu hinge oma igawese rõemu riiki, et ma seal siind wõiksin kõige õndsatega liita igaweste ja kõige ingli kooribega julle püha! püha! püha! ja Halleluja laulda ilma lõpmata. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. s.

Wiisil: Küüb ristirahwas, laulage.

Oh rõemu, mis ma leian seal,
Kus su au selgest paistab;
Kus istud au-järje peal,
Ja inglühull sind kiidab.
Seal pole muutmist, wahetust,
Ei külma ega palawust,
Ei mingisugust häda.

Oh! millal jõuab tunnike,
Et saaksin jõudma sinna,
See kalli rahu riigisse:
Saalemi püha linna!
Kus kallist perlist wärawad,
Ja hiilg'wast tullaast uulitsad,
Kus Tal, mu Jeesus elab.

Refnädali õhtu laul.

Wiisil: Armas Jeesus! awita.

W
aifne õhtu tunnike
Pärašt rasket päewa waewa
Rõemustab mu südame
Tõstab mu meelt üles taewa:
Et, kui siin mu elu lõpeb,
Siis mu waim seal rahu maitseb.

Armas Jeesus! tule sa
Armust minu südamesse;
Pese mind su werrega
Rõigest patust puhtaks ise.
Ole tänä öösel jälle
Kindlaks warjupaigaks mulle.
Kui mind katab pimedus,
Siis mind wõtku rõemustada
Sinu Waimu walgustus, —

Wõta minu juurde jäeda.
Kui sa oled minu hoidja,
Siis mul pole karta kirja.

Ünnista veel armuist ka
Oma rahwast kõiges ilmas;
Paganaid ka walgusta,
Et nad saaks su were palgaks.
Oh! et kõik su juurde tuleks,
Jgawest su omad oleks.

Kirjatunnistus.

Paul 103, 1—6.

„Põhjatuma häda seeft hüüan ma sinu poole,
Jehowa! Issand! kuule mu heale, sinu kõrwad
pangu tähele mu alandliku palumiste heale. Kui
sina, Jehowa! tahaksid kõik ülekohtu meeles pi-
dada, kes siis jõuaks, Issand! su ees seista? Seft
sinu käes on andeksandmine, et sind peab kar-
detama. Mina ootan Jehowat, mu hing ootab,
ja ma loodan tema sõna peale. Mu hing ootab
Issandat enam, kui wahimehed homikut, kes ho-
mikuni wahtis on.

Õhtu palwe.

Oh halastaja Jumal! Mina waene patune
tulen jälle sel õhtu tunnil oma patu koormaga
sinu ette, ja palun sind kõigest südamest, wõta
seda rasket koormat minu pealt ära ja wiiska
seda oma armu mere põhja, et seda enam ei
peaks mäletatama. Oh pese mind oma Poja we-

rega puhtaks kõigest minu patu roojusest ja anna andeks kõik, mis täna sinu vastu olen eefinud. Oh Issand, Issand! peasta mind ära kõigest kurjast kiisatusest, mis kuradist, maailmast ja minu oma kurjast lihast mu peale tuleb. Oh sureta mu liha teud ja tee mu waimu elawaks. Oh aita, et ma wõiksin oma liha peale wõimust saada, et siit ilmast ükskord rõemuga wõiksin lahkuda ja sind kiites hüüda: „Nüüd wõitlemine lõpetud, ja püha rahu alganud on igaweseks ajaks!“ Oh kui kallist taewa rõemu tunneb mu süda, kui tunnen, et mu patud on andeksantud, siis wõin ma jälle rõemuga laulda: „Nüüd olen mina põhja leidnud, mis minu anfurt kinnitab.“ — Jah, küll on sinu heldus suur, oh armas Issand! Oh halasta ka siis waeste paganate peale ja saada neile oma sõna walguft, et nad pimeduse wõrsti teenistusest lahti saakfiwad ja sinu juurde tulekfiwad. Too ka oma äraefinud Israeli kõigest maailma otsadest oma juurde tagasi, kes sinu armust on äralangenud, et kõik, keda ja oma kalli werega enesele oled omaks ostnud, sinu juurde saakfiwad. — Oh Jesus! ole sel öösel mulle ja kõige oma lastele kindlaks warjupaigaks ja kaitsejaks. Kui pimedus mind katab, siis ole ja mulle walgujeks, et hinge waenlane mulle ühtegi kahju ega kurja ei saaks teha. Sinu püha nime kiites ja tänades heidan ma nüüd magama. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. f.

Wiisil: Arkage, nii wahid hüüdwad.

Hindlaste su poole hoida,
Kõik patud uskus ärawõita,
Seks finnita mind Peastija.
Tahab lootus nõdraks jäeda,
Siis wõta feda toetada
Su jumaliku wäega.
Mis Jeesus lunastand,
Maailmast lahutand,
Mis mind kiusab.
Ja wiimaks ta
Mind wõtab ka
Siit taewariiki elama.

Beljapäewa homiku laul.

Wiisil: Ma püüan kõigest hingest.

See õõ on möõda läinud,
Sa, Jeesand, kaitse' nud mind;
Nutt rammu olen saanud,
Sest tänan rõõmsast find.
Ja palun uuest jälle
Sind lapse meelega:
Su Waimu walgust mulle
Seks päewaks läkita.

Laf' mull' su furma nägu
Nüüd paista südames,
Ka teha mind mu tegu,
Mis käs'id iganes.
Hing maitsegu sinu armu,
Lööd tehes õhtuni,
See saatku ka mind põrmu
Siin elu otsani.

Kirjatunnistus.

Laul 92, 2. 3. 5. 6.

„See on hea, et Jehowat tänatakse, ja sinu nimi lauldatakse kiites, ja Kõigefõrgem! Et su heldus homiku, ja su tõsidus õõ aegus kuulukse, sest sina Jehowa! oled mind oma tööga rõemustanud, su kätte tegemiste pärast tahan ma rõemfaste laulda. Kui suured on su teud, Jehowa! wäga sügawad on su mõtted.“

Homiku palwe.

Dh Issand Jesus Kristus! Sinu nimel olen ma waene patune praegu unest ülestõusnud ja kiidan sinu püha nime, et ja mind möõdaläinud õõjel kõige häda ja õnnetuse eest oled hoidnud. — Sinu jalge ette maha heites palun ma sind: hoi mind ja minu omaõid ka tänasel päewal kõige kurja kiusatuse eest. Ole ise mulle lam-biks ja walguõeks mu jalgte peal ja saada mind ikka ja alati õige ja tãjase tee peale. Ära lase mind mitte laia, effituse teed kõima hakata, mis wiimaks hukatuse sisse wiib, kus on hulgumine ja hammaste kiristamine. Dh, kui palju on neid, kes seda teed on kõinud, kelle ots põrgu hauda wiis. Dh Jesus! hoi meid kõiki selle hukatuse tee eest ja juhata meid eluteele, mis meid senna wiib, kus inglid lauldes wastu tulewad. Dh! küll oleme patused, aga sõiõki palume: wõta meid õõskõrd oma auriõki wastu, et meie sind, kallis

Sunnistegija, palest palesse näha saakšime, lõp-
mata rõemu ja tänuga sind kummardakšime ja
sinu püha haawadele tuhat ja tuhat korda juud
andes, igaweste wõikšime sind kiita ja austada
kõige inglite ja äralumastatud taewa foguduse
seltsis. Jah, ja kallis Lunastaja! jeks aita meid
oma püha nime pärast, siin! ajalikult ja seal
igaweste. Amen.

Meie Tša, kes ja oled taewas n. t. j.

Wiihil: Mu elu Kristus ise,

Laf' alati mind tõtta
Diget teed edasi,
Ja lõpeb ta, siis wõta
Mind oma sülesse.

Seal peafen mina murest
Ja kõige häda seest;
Seal leian sinu juurest
Kõik omad armsad eest.

Dh Jesus! noppest tõtta
Mu waewal' otša tee.
Mind hädaorust wõta
Su taewa rõemusse.

Weljapäewa õhtu laul.

Wiihil: Dh armas hing! kus oled läinud.

Ohk: Kui waatan sinu risti peale.

Sel õhtul tuletan ma meelde
Dh Jesus! tänu andes sull',
Ja mõtlen selle waewa peale,

Mis sina tundsid Olimäel,
Kui minu eest werd higistates
Sa filmili maas palusid,
Ja isa wiha lepitates.
Kui ussike seal keerlesid.

Seal pörgu hulk su peale tungis,
Ja saadan ise nende ees,
Su hing seal pörgu waewa tundis,
Kui waenlased seal tulid wäes;
Ja siiski ja kõik ära wõitsid
Seejama ühe sõnaga:
„Isa, su tahtmine see sündku,
Ja mitte nii kui tahan ma.“

Müüd ihu hinge ohwrin sulle,
Su kalli kannatuse eest,
Ja kummardan su poole jälle
Sel õhtul kõigest südamest.
Ma näen sind Olimäele tõtawat,
Kus filmil' maha langed ja;
Ma näen ka, kuidas taewast wõtab
Sind Isa ingel trööstida.

Kirjatunnistus.

Matt. 26, 39. Luf. 22, 41. 42.

„Alga tema (Jesús) ise lahkus neist ära, läks pisut eemale, nii kaugele, kui kiviiga wõib süsta ja heitis põlwili ja filmili maha ja palus, et kui see wõiks olla, see tund temast pidi mööda minema ja ütles: Aba, minu Isa! sina wõid kõik teha! Kui see wõib olla, kui sina tahaksid, siis mingi seejane karikas minust mööda, ja wõta teda minust ära! Aga ometi ärge sün-

digu mitte nõnda kui mina tahan, waid kui
sina tahad.“

Dhtu palwe.

Dh Jeesus Kristus, ja igaweste kõrgetš kii-
detud Jumala Poeg! Kiitus ja tänu saagu sulle
selle eest, sel Neljapäewa õhtul, et sa Isa wiha
ja kätu needmist meie eest oled kannatanud. Sa
oled suure Neljapäewa õösel Olimäel werd hi-
gistates minu ja kõige maailma patu koormat
kandes filmili palwes mahalangenud. Pealegi
tungis kurat kõige oma põrgu wäega sinu peale.
Seal pidid sa seda Isa wiha karikast põhjani
ärajooma. Pidid jooma sest hirmsast tule ja wääw-
liga põlewast jõest, mis põrgu sügawuse järwest
wäljajookseb, kuhu sisse mind ja kõiki inimesi
oleks pidanud heidetama; aga nüüd saame meie
sinu kannatamise läbi peastetud. Dh kallis Lu-
nastaja! mina kummardan sind põrmus ja pa-
lun sind südamest, hoi mind ja minu omaiseid
sel õösel oma armu tiwa all, et hinge waen-
lane meisse ei saaks puutuda. Mina heidan nüüd
sinu rahu sees magama, ilma mure ja kartuseta.
Püha ülem preester, kes sa sel õhtul oma ülema
preestri palwet oled teinud, hoi mind selle ti-
geda põrgu waenlase eest, kata mu üleastumi-
sed sel õhtul oma were õiguse kuuega finni ja
kustuta neid oma werehigiga igaweste ära. Dh
kallis walumees! kuule mu palwet oma raske

wõitlemise ja oma püha filmapiarate pärast.
Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. s.

Wiisil: Jeesus surma ärawõitja.

Sinust ei wõind mööda minna
Minu wõla karikas,
Bidid maksma, täie hinna,
Mis mu hinge lunastas.
Oh! sa püha Isa taewas,
Sinu Poeg nii suure waewas!
Jätšid teda ait'mata,
Et mind saatsid aidata.

Meede homiku laul.

Wiisil: Oh armas hing! kus oled läinud?

Eh! Oma wiisil.

Kui waatan tema risti peale
Siis saab mu süda waigistud!
Kui tuletan ma oma meelde,
Et ta mull' kõit seal teeninud.
Kui usk mind risti alla heidab,
Kus külges tema ripub seal,
Ja weres mull' mu Jeesust näitab,
Kui rõemfaks saab siis waim ja meel.

Mu eest on Jeesus surma läinud,
Ja tema weri rohkeste
On patust ilma jahutanud,
Mu hinge janu õndsaste.
Nüüd kustuta, Sa armu jõgi,
Sa kõigekallim warandus;

Sa minu kallis hinge wägi
Ja igawene õnnistus!

Nüüd ohwriks ihu hinge andku
Meist igäiks tõest Jesusel,
Ja wõtku mind ka ja mull' andku
Ja werejt armu et wõin teal
Nüüd südamest ka armastada
Ja walu ja ta surma eest,
Ja teda kiites rõemustada
Ja austada igawest.

Kirjatunnistus.

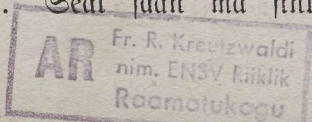
Jes. 54, 5—7.

„Uga tema on meie üleastumiste pärast haawatud, ja kõik meie ülekohutu pärast ärarõhutud; karistus oli tema peal, et meil pidi rahu olema, ja tema muhkude läbi on meile terwis tulnud. Meie kõik effisime kui lambad, meie waatasime igäiks oma tee peale; aga Jehowa on meie kõikide ülekohut lastnud tema peale tulla. Batu wõlg on taga aetud tema käest, ja teda on waewatud; aga ta pole mitte oma suud lahti teinud, kui tall, mis wiaakse äratappa ja kui lammas, mis suud kinni peab oma niitjate ees, nõnda ei ole ta oma suud mitte lahti teinud.“

Sonitu palwe.

Oh ja werine lepitaja Jeesus Kristus.
Kiitus ja tänu olgu sulle, et sa mulle seda

kallist Needest päewa jälle oled näha annud. See päew peaks ikka meie meelde tuletama, et suurel Needel see kõige suurem asi maa peal on sündinud, sest ja oled sel päewal meie pattude eest risti samba küljes surunud ja meid igawestest surmast ja äraneedmifest lunastanud. Dh fina õndsaskstegew Lunastaja! et Sa nii werine oled, sest näen mina, kudas sinu taewa Isa suur wiha sind on rühelnud. Et sinu riided werest punaseks saanud, wõime meie ükskord walged riided jaada. Dh armas Snnistegija! Lase oma ärawalatud werest ka üks till minu waele hinge peale langeda, et see wõiks minu hirmsast patu mudast puhtaks pesta. Dh Jesus Kristus, ja ristilöödud armastus! kui täielikult oled fina minu ja kõige maailma patud äramašnud ja taha teinud. Sina oled see lõpmata armumeri. Dh jeda suur armastust ja heldust, mis sul meie wastu on! Dh, kuidas jookseb sinu püha weri kui selge eluwee jõgi kõikide patuste puhastamiseks. Pese ja puhasta siis ka minu hinge selle sees, et ma kui purpuri karwa dieke siin sinu koguduse sees wõiksin kosuda ja kaswada; et ma siin maailma kõrbes, kõigis ristis ja wiletsuses, wõiksin kui lilleke, kibuwitsja põdesas õitseda, kuni ja mind siit ära wiid ja taewa paradiisi kaswama ja õitsema istutad, kus igawene rõem ja õnnistus on. Seal saan ma sinu kannatamist

täieSte kiita ja sinu haawadele juud anda lõp-
mata rõemu ja au sees. Amen.

Meie Iſa, kes ja oled taewas n. t. j.

Wiisil: Kui waatan tema risti peale.

Oh Jefus! saaks ſu kallis tegu
Nüüd minuſt ikka kiidetud,
Ja ſinu kannatufe nägu
Mu hinge jisse tikitud!
See kõige armsam on jiss mulle
Et läſsid mu eest ſurmasſe;
Et tuhat lord end ohwrin ſulle,
Tõest oled wäärt ja ülem hea!

Neede õhtu laul.

Wiisil: Helde Jefufe.

Patuste käemees
Sinu jalge ees
Koomab nüüd üks usſikente.
Kes ſu were põlgas enne.
Nüüd ma tänan ſind,
Et ſa peastnud mind.

Miks mind armastad?
Mis ja minuſt ſaad
Kes kõil head on kautanud,
Põrgu ofaks iſe ſaanud?
Kes jind wihastand,
On ſu omaks ſaand.

Waesed patused,
Dulge näljatsed;
Olgu waefus teie ilu,

See eest faate sellest elu,
Kes tei' õnneks teal
Rippus risti peal.

Dh mu Jefufe!
Jäe ja minule;
Muud ma elades ei taha
Ei fiin teada ega näha,
Kui et walumees
Elab minu sees.

Kirjatuunnistus.

Laul 103, 1—4.

„Mu hing, kiida Jehowat, ja kõik mis minu sees, tema püha nime. Mu hing, kiida Jehowat ja ära unusta mitte tema heategemisi ära. Tema on see, kes kõik su ülekohut andeks annab, kes äraparandab kõik su wigadused. Kes su elu lunastab hukatusest, kes sind ehib helduse ja halastusega, kui krooniga.“

Dhtu palwe.

Dh püha Lunastaja Jeesus Kristus! Mina tänan sind kõigest südamest sinu lõpmata armu ja helduse eest, et sa mind seda päewa jälle oled aitanud oma armuga üle elada. Mina tuletan ka, julle tänu andes, meelde, kuidas sind sel õhtul risti pealt maha wõeti ja waitse hauda pandi, kus sa pärast oma rasket kannatamist rahuga wõijid puhata, kuni kolmandama päewa hommikul suure wäe ja anga ülestõusid.

Oh kallis Sumala Tall! anna mulle ka rahulist puhkamist sel öösel ja kustuta kõik mu patu võlad oma kibeda kannatamise ja surma pärast igaweste ära ja mõtle siis ka armuga minu peale, kui ja ükskord suure au sees tuled kohut mõistma, et ma ka sinu juust seda kallist sõna saaksin kuulda: „Tule tänna minu isa õnnistatud ja päri seda kuningriiki, mis sulle on walmistatud maailma asutamiseft.“ — Oh kallis Lunastaja! puhasta mind oma kalli ohwri werega ja pese mind kõigest patust puhtaks. Soia ja kaitse, mind ja mu omaksid sel öösel. Halasta kõige pagana ja Iisraeli rahwa peale ja saada kuulutajaid wälja, kes neid sinu juurde juhataksiwad. Önnista kõik oma sulased kõigis maailmas ja anna neile oma waimu wäge ja jõudu. Kuule mu palwet oma kibeda kannatamise ja surma pärast. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. s.

Wiisil: Kõik weretilgad wõtsid Peastja

Oh jõua riik, sind ammu ootan,
Mu südame ja hinge rõem!
Su peale Jeesus mina loodan,
Mu loidutäht ja aukroon!
Tekk on ju templis kärisenud,
Ja ilma wõlg ka maksetud:
Su surm on meile elu toonud,
Patt sinu hauda maetud.

Laupäewa homiku laul.

Wiisil: Küüd olen mina põhja leidnud

Su põhjatumat armu kiites
Su ette, Issand, astun ma,
Su seltsis rõemfakt aega wiites
Sind kiidan tänu lauluga:
Oh püha Issand Jehowa!
Su arm on ilma otsata.

Mind Jumal armust oled hoidnud,
Et rahulist' sain magada
Kõik kahju oled minuist keel'nud,
Et terwelt ülestõusnud ma ;
Sest siidamest ma tänan sind,
Et sa nii heldest hoidnud mind.

Oh Issand mind ka wõta aita
Sel päewal oma armuga!
See nädal saab pea otsa lõp'ma
Siis ka mu meelde tuleta
Et minu elu-päewad ka
Pea saawad otsa lõppema.

Kirjatunnistus.

Laul 34, 2—6.

„Ma tahan Jehowat kiita igal ajal, alati olgu tema kiitus mu juus. Jehowast kiitleb mu hing, hädalised kuulwad ja saawad rõemfaks. Tehke Jehowat juureks minuga, ja tõstkem tema nime ühtlasi kõrgeks. Ma olen Jehowat nõudnud, ja ta on mulle kostnud, ja mind kõigest sest ärapeastnud, mis ma kartsin. Kes tema peale waatawad ja jookswad kofku tema juurde, nende silmad ei ole mitte häbisje saanud.“

Homiku palwe.

Oh halastaja Issand! kiites ja tänades astun ma sinu ette sel wiimsel nädali päewa homikul ja austan sinu püha nime selle ära-teenimata armu eest, et sa mind siitsaadik oled aitanud. Oh püha Issand! ole nüüd ka sel päewal minu kindel kants ja warjupait, et tige da kuradi tulijed nooled mulle ei saaks kahju teha. Sa et nüüd nädal on otša lõppemas, siis, oh armas Issand Jeesus Kristus, lõpeta ka mu pattude hulka ja kustuta neid oma püha werega igaweste ära. — „Oh paranda mu hinge haawad, mis saadan lõõnud hirmsaste, et nemad jälle terweks jaawad, jeks wõta fina heldeste su werega mind puhasta, et patust puhtaks saaksin ma.“ — Aga, oh armas Jeesus! weel on mul midagi jüdampe peal, oh kuule mind sa kõige maailma walguis ja troost: halasta ka paganate peale ja kanna hoolt oma nime tunnistajate eest maa ja mere peal. Dnista need armsa pagana rahwa seast kogutud ristikogudused ja kaitse neid kui terafest filmas! „Kui saadan tahab neelba, siis lasse inglid keelba: need jäägu ilma kahjuta!“ Sa nõnda, kui sa ju palju Moora- ja India-maa rahwast oma sõna wäe läbi tõetundmisele oled saatnud, nõnda otši ka weel muud pagana rahwast üles, et kõik paganad wõikswad sind kiita ja kõige maa rahwas sind austada, sa kuningate kuningas ja

ifandate Issand! et üks Halleluja laul ühest
maailma otsast teise ulataks sinu püha nime
auks² ja kiituseks. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. f.

Wiisil: Siionis kõik wahid hüüdwad.

Helde Jeesus! armu anna,
Et pea ei oleks ühte leida.
Kes sind ei teeniks ilma peal;
Anna oma Waimu õli,
Et paraneks kõik patu tõbi, —
Dh waata oma laste peal!
Dh kuule armuga
Need palwed, anna ka
Et see sünniks.
Amen, Amen!
Mei' ainus õnn
See peastja Jeesus Kristus on.

Laupäewa õhtu laul.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasew teha.

Üks nädal on nüüd mööda läinud
Dh Jumal, sinu armu wäes.
Sa oled jeda head mull teinud,
Et hing mul alles ihu fees!
Nüüd tuhat kord ma kiidan sind,
Et sa weel elus hoidnud mind.

Siit saadik on Jehowa aitnud,
Ta arm ei ole wäsinud:
Ta on mind söötanud, jootnud, katnud,
Ka kurja eest mind kaitfenud.

Seepärast, et ma elan weel,
Sull kiitust laulab minu keel.

Nüüd tänades ka palun mina:

Dh Jeesus, ära waata ja
Mu patu peal', waid wõta sina
Neid oma weres kustuta;
Dh puhasta mind patust nüüd,
Ja anna andeks kõik mu süüd.

Dh Jeesus! kui mul wiinne õhtu
Kord jõuab kätte tulema,
Siis astun sinu ette kohtu,
Siis wõta mu eest wastata.
Su õigusega kata mind,
Et mul ei oleks karta sind.

Dh püha ülem preester! palu
Ka oma Jsa minu eest
Nii kaua, kui mull' jätad elu,
Mull' anna tartust oma käest,
Et mina oma päewad ka
Siin wõiksin ülesarwata.

Kirjatuustus.

Laul 119, 1—12.

„Wäga õndsad on need, kelle elutee on ilmalaitmata, kes käiwad Jehowa käsudpetuse järel. Wäga õndsad on, kes tema tunnistusi pidawad ja kõigest südamest teda taganõuawad. Need ei tõeste mitte kõwerust, ja käiwad tema teede peal. Sina oled käskinud oma käskimised suure hoolega pidada. Dh et mu eluteed saaksiwad kinnitub, et sinu seadmised saaksiwad peetud! Siis ei saa mina häbiks, kui ma kõige ju käskude peale waatan. Ma tahan sind õig-

lasest südamest tänada, kui ma õpin su õiguse kohtuseadusi. Ma tahan pidada su seadusi, ära jäta mind mitte kauaks maha! Misga teeb üks noor inimene oma teeraja selgeks? Kui ta ennast peab sinu sõna järele. Ma nõuan sind kõigest oma südamest taga, ära lase mind efsida sinu käsudest. Ma panen su sõna tal- lele oma südamesse, et ma pattu ei tee sinu vastu. Kiidetud olgu sina, Sohowa! õpeta mind oma seadusi.“

Shtu palwe.

Halleluja! Üks nädal on jälle sinu armu läbi mööda läinud, oh kõigewägewam Sumal! Sa oled mind jälle ühe sammuni siit hädaorust läbi aitanud selle kalli tõutud maa ligemale, kus argipäewa tööst ja waewast igaweste saame puhkada. Oh misjugune rõõm siis minu sü- dant saab täitma, kui see juur laupäewa õhtu ja igawene hingamise päew jaab kätte tulema, kus pole enam surma karta ega mingisugust walu kannatada, waid üks püha rahu ja õnnis põli igaweste kestab. Oh Jeesus Kristus! puhasta siis mind täna õhtu jälle kõigest üle- kohtust ja patu roojusest ja anna mulle andeks kõik patud, mis ma sel nädalil ja kõigel elu- ajal olen teinud, sest nõnda kui ma praegu olen, ei kõlba ma mitte sinu pulmakotta tulema ja sinu Isa ette astuda, sest tema ees ei maksa

muud, kui sinu were õiguse kuub; kes sellega ehitud on, sel ei ole tarwis karta ega häbene- neda. Dh ehi siis mind ka selle õiguse kuuega, ja kui ehk weel täna õõse minu surma tunnike peaks tulema, siis ära lüfta mind mitte ära oma püha pale eest, waid wõta mind armust wastu oma igawese auriiki, kus igawene rõem ja rahu on, et ma ka kõige õndsa hulkadega sind wõiksin kiita ja austada. Dh Jeesus! mu jüda hüppab rõemu pärast, kui ma selle suure au peale mõtlen, mis sa kõikidele waestele patustele tahad anda, kes aga sinu juurde tulewad. Dh siis tõmba kõikide jüdamed maail- mast taewa poole, et kõik hakkaksiwad seda üle- mat ja jäedawat wara nõudma. Jah, kallis Õnnistegija! sinu hooliks annan ma iseennast ihu ja hingega ja kõiki, kes iial sinu nime jä- rele nimetatud on, olgu Juudarahwas, paganad ja Muhamedi usulised; kõik on sinu kalli werega lunastatud ja peawad ükskord sinu kohtujärje ees seisma. Jah, ja igawene abimees! aita meid kõiki waesid patusid ja wii meid ükskord oma igawese taewariiki, oma lõpmata armu ja halastuse pärast. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. j.

Wiisil: Dh Jeesus Kristus tule ja!

Oh püha kallis armu kaew
Dh jooda kõik', sel patu waew;

Kes jänu pärast nõrkewad,
Neid jahuta ja kinnita.

Oh püha Issand Jeesus! ja
Kõik kutsu, kogu, walgusta,
Kõik eksjaid teele juhata,
Ja patu unest ärata.

Oh õnnista ja hoia weel,
Kõik' oma teenrid ilma peal,
Neid oma wäega ehita;
Su Waimuga neid juhata.

Oh Issand Jeesus Kristus! ja
Weel kuule wiimaks armuga
Kõikide waeste palwe healt,
Ja tõtta appi ülewelt.

Issanda rahu olgu meie kõikidega! Amen.

Lisa. *)

II.

Sööma laua juures.

a) Enne sööma.

Witsil: Müüd paistab meile kauniste.

Oh Issand, rikas heldusest!
Sa tahad heldest rohkest käest
Meil jälle rooga anda.
Oh wõta seda õnnista,
Meil taewa rooga anda ka,

*) Siitfaadik hakkawad need laulud, palwed ja kõned, mis F. B. wäljaannud.

Ja armus muret kanda,
Armas
Jesús!
Mita ise, et kui sööme ehk ka joome,
Et kõik sinu auks teeme.

Pa l w e.

Dh helde ja armuline Issand, kes ja oma
Israeli rahvast kõrbes oled mannaga toitnud
ja igapäew weel tuhanded siin maailma kõrbes
toidad ja ülespead. Meie tahame ka praegu
sinu armuandeid wastuwõtta. Dh õnnista siis
seda, mis ja armust meile oled annud ja aita
meid, et kui ihuliku rooga wõtame, et meie
hinge nälga ei jäta, waid et meie seda ka toi-
dame sinu püha kalli sõna ja armuandidega.
Mita seda, oh kallis Issand, oma suure armu
ja halastuse pärast. Amen.

Meie Issa, kes ja oled taewas n. t. j.

b) Wärsst sööma.

Wiisil: „Walmage!“ ,meid hüüab Eooja.

Issand, sina oled annud
Meil' rooga, mei' eest muret kannud,
Su andiga meid kinnitand.
Kui kord ilu langeb hauda,
Siis wõta hinge taewa lauda,
Mii kui ja oled tõutand
Su uskja lastele,

Et ükskord õndsaste
Meid siit tahad
Kõik üllenda,
Ja armuga
Meil elurooga jagada.

Pa lwe.

Tänu ja kiitus olgu sulle, oh armu-rikas
Issand, et sa meid jälle oled jõõtnud ja joot-
nud, uue jõu ja rammuga finnitunud, et jälle
wõime tööd teha ja oma asju toimetada. Oh
aita meid, et meie ialgi ei unusta sind sinu
armuannete eest tänamata, waid et meie, kui
sinu lapsed, igal ajal sind kiidaksime ja tänak-
sime. Jah, armas Issand! Sa oled nüüd meie
ihule toidust annud, toida ka meie hinge oma
püha sõnaga, et see ära ei nõrkeks ega hukka
ei läheks. Oh kiule meie palweid! Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. j.

W i i s i l: Nüüd ristirahwas laulage.

Jas' ükskord taewa laudas meid
Su elurooga süüa,
Kus kallid annid ootwad neid,
Kes sind on wõtnud nõuda.
Seal elumanna kosutab
Ja eluweji jahutab
Siis usklikkude hinge.

Seal Abraam, Isaak, Jakub ka
Su laual, Issand, ist'wad,
Su pale ees nad auga
Kui päike hiilg'wast paistwad.

Ja pühad hulgad nendega
Seal igawest ja lõpmata
Üht järge rõemu tundwad.

III.

Ristimise päeval.

Homikul enne ristimist.

Wiihil: Sull' sull' Jehowa tahan laulda.

Meid oled armust wastuwõtnud
Kolmainus Jumal pühas ristmises;
Kas oleme ka ikka tõtnud

Siin käia sinu armuseaduses?
Oh! sagedast me' kõrwale küll läin'd
Ja igapäew su wastu pattu tein'd.

Oh Issand! ära fiiski wõta
Meid äralükata su pale eest,
Waid wõta täna armust tõtta
Meid õnnistama kõrgest taewa seeft
Ja wõta wastu suure armuga
Nüüd feda last, mis sulle toome ka.

Oh Issand! rikas halastuseft!
Sul' saab see lapsuke nüüd ristitud;
Oh pese teda patust puhtaks,
Et ta saaks sulle omaks pühiti'tud,
Et ta fiin maa peal sinu lapses jäeks,
Ja igawest su juure taewa saaks.

Kirjatunnistus.

Mark. 16, 16.

„Kes usub ja feda ristitakse, see peab õnd=

saaks saama, aga kes ei usu, seda peab hukka mõistatama."

Kõne.

Armsad sõbrad, wennad ja õed Kristuse sees!

Issanda pühast sõnast teame kõik väga selgeste, et meie ja kõik inimesed patu sees maailma oleme sündinud ja igaweste oleksime pidanud hukka minema, kui meie armas Ünnistegija Jeesus Kristus ei oleks tulnud meid peastma ja lunastama ja püha ristimise läbi ei oleks weest ja Waimust uueste sünnitanud ja omaks lapsiks ja taewariigi pärijaks wastuwõtnud. Nõnda ka seesinane lapsuke, nagu meie kõik, ei wõi muidu Jumala riigi sisse ega tema lapsiks saada, kui tema weest ja Waimust ei saa uueste sünnitatud, mis tarwis temale Kristuse armu ja abi waja on mis tema (see armuline Issand) kellegile ei keela. Siis tahame meie, armsad waderid, nüüd ettewõtta, mis ristiinimese armastus meie käest nõuab ja seda last püha ristimisele wiia ja teda oma armsa Ünnistegija Jeesuse juurde saata, kes on ütelnud: „Laske lapsukesed minu juurde tulla ja ärge keelake neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik.“ Wõtkem sellepärast kõigest südamest Issandat paluda, et ta seda lapsukest armulikult tahaks wastuwõtta, õnnistada ja püha Waimuga rohkeste ehtida, et ta tõsist, elawat ja õndsaskstegewat usku saaks ja kõigest patust saaks puhastatud,

et ta elavaks ossaks mõiks saada Jesuse, selle tõsiie wiinapuu külge, et ta Sumala auks ja ristikoguduse kaswamiseks ja rõemuks mõiks üleskaswada ja ükskord igawest elu pärida. Issand andku, et meie täna selle ristimise juures igaüks wõtaksime oma ristimise seadust ja armu meeldetuletada, ja et niisagedaste seda oleme äraunustanud ja kõrwale läinud, seda täna Issandalt andeks paluda ja tema abiga kindlat nõu wõtta, uueste oma ristimise armus ja seaduses hakkata elama. Amen.

P a l w e.

Armas Jesus, ja lastearmastaja, kes sa siis, kui sa siin maailmas olid, lapsukest oma sülle wõtsid ja neid õnnistasid, sulle toome meie täna ka ühe niisuguse lapsukese ja palume sind kõigest südamest, et sa teda jellesama armastusega tahaksid wastuwõtta ja õnnistada, et ta püha ristimise läbi kõigest patust saaks puhastatud, sinu lapsiks mõiks saada ja jääda igaweste. Aita ka meid, waderid, kes meie seda lapsukest sinu juurde toome, et meie täna oma ristimise armu ja tõutust uueste meeldetuletaksime, mis meie nii sagedaste oleme äraunustanud ja maha jätnud, et meie jälle jelles kindlamaks saaksime ja sulle, oh Issand, hakkaksime elama. Oh kuule meie palwet oma lõpmata armu ja halastuse pärast. Amen.

Meie Issa, kes sa oled taewas n. t. j.

Päraist ristimist.

Wiisil: „Walwage!“ meid hüüab Sooja.

Halleluja! Amen! Amen!
See laps on ristitud su nimel,
Oh Isa, Poeg ja püha Waim!
Kinnita nüüd teda armus,
Et ta siin ilma hädaorgus
Wõiks kaswada kui armu taim!
Oh Isa! ole sa
Ta juures armuga.
Kõigest patust
Poeg peasta sa.
Waim, anna sa
Tal' walgust elus, surmas ja.

Pulma ajal.

Wiisil: Jeesus surma ärawõitja.

Jeesus üksi juhatagu
Mind, ta nõu on laitmata;
Minu teud õnnistagu,
Kõik ma hakkam temaga,
Kõik mu õnneks Amen olgu,
Tema niime auks tulgu!
Siis kõik hästi korda saab,
Kui mind Jeesus awitab.

Kirjatunnistus.

Roguja r. 4, 9. 10.

„Parem on tühjeks, kui üksi olla, et neil
on nende waewast hea palk. — Aga häda sel-

lele, kes üksi on, kui ta langeb; ja ei ole teist, kes teda ülestöstab."

Kõne.

Armsad noored rahvas!

Meie loeme Tobia raamatust, kuidas Raguel oma tüdart manitses, kui ta teda kodunt minema saatis ja ütles temale: „Lusta oma äia ja ämma, need on nüüd sinu wanemad ja lasse mind ikka sinust head kuulda.“ Nõndasamuti ütles ka ema oma wäimehe wastu: „Waata, ma annan oma tütre nüüd sinu hooleks, ära kurwasta teda mitte.“ Ja nemad õnnistasiwad neid Sumala õnnistamisega. — Need oliwad ka wagad lapsed, sest meie kuuleme peigmehe oma sõnadest, mis ta pruudi wastu ütles: „Meie oleme püha rahwa lapsed, ja meil ei sünni mitte abiellu sedawiisi hakata kui paganad, kes Sumalat põlgawad,“ ja lubasiwad enne kolm ööd Sumalat paluda ja tegiwad ka tõeks oma tõutust. „Sõjand, halasta mu peale, et ma temaga wanaks saan,“ oli peigmehe palwe ja weel palju muud sõnu, misga ta Sumalat palus, jelle me elusje minnes. — Sest see on üks tee, kus peale, kui Sumal elu annab, tükiks ajaks peab jääma. Armsad lapsed, kes teie praegu kahetsegi sellesama elu tee peal käima tahate hakata, mis mõtted teil nüüd südames liikumas on? Ehk mõtlete wahest: „Ega meie ei tohi endid püha rahwa

lasteks nimetada!" Ma ütlen: „Küll tohime! Sest meie oleme ju ristitud, ja kes ristitud on, need peavad ju kõik ka pühad olema. Sumala sõna ja tõutused kuulutavad meile seda ja need on õiged ja tõsised; — aga nüüd, lapsed, hakkame järele vaatama, kelle külges see wiga on, et ei tohi endid püha rahwa lasteks nimetada. Waadake, mõlemad oleme süüalused, wanemad esite, lapsed pärast; meie hakkame ikka kõik ise oma jõu ja nõuga tegema, olgu naest wõtma ehk mehele minema, meie oleme wäga uhked püha rahwas, ega tarwita palju seda meest, kes ütleb: „Süüa minuta ei wõi teie ühtigi teha.“ — Armas peigmees! Kas oled ka üheainsamagi korra oma põlwed mahapannud Jeesuse ette, tema käest nõu küsides: „Mull on nüüd nõu naest wõtta, aga kas saan ma seeläbi õnne ja õnnistust, wõi risti ja wiletjust näha? Aga aita sina mind, armas Jeesus, ja anna mulle seks õiget nõistust!“ Kui nõnda oled teinud, siis ole julge, Jeesus aitab, et kõik hästi korda läheb.

Ja mis sina, pruut, mõtled selle uue tee peale astudes? Ehk wahest nõnda: „Peaks mul nüüd head äiad ja ämmad ees olema! ja mis weel enam: Et mu peigmees ikka hea oleks, et ta mind ja mu wanemaid ei kurwastaks ja keegi meie elust midagi paha ei kuuleks! — Noh, see on küll kiiduwäärt mõte ja soowimine — aga kas oled seda kirjakohta lugenud, kus öeldakse, et kõik hea ja täis and tuleb ülewelt walguse

Šfast? — Kas läksid kobe, kui peigmees sind tahma tuli, jelle walguse Šša käest nõu küsima? Kui nõnda oled teinud, siis on hea, ja siis tulewad ka kõik head ja täied annid teile ülewelt walguse Šfast, aga kui teie olete ainult inimeste käest nõu küsinud ja üksnes selle järele tehes selle püha seaduse sisse astunud, siis paluge Šumalat, et ta teile seda oma tahtmist ja meelt annaks ja teie wastu armuline oleks; et ta wõtaks oma suure armuga teie peale waadata ja teile head terwist, õnne ja õnnistust anda, siin ajalikult ja seal igaweste. Amen.

H. W.

Palwe.

Oh helde ja armuline Šumal! Kes sa ju siis, kui sa esimesest inimesest olid loomud, ütlesid: „See ei ole mitte hea, et inimene ükski on,“ ja oled sellepärast abielu seadnud, waata, siin on täna üks noor paar sinu ees, kes tahawad sinu nimel ja abiga oma uut eluteed abielusse heites, peale hakata. Oh ole sa neile armust abiks, et nad nii kaua, kui sa neile armust elupäiwi wõtad jagada, sinu pale walguses wõtaksiwad käära ja ualgi sind maha ei jätaks, ja et nad kõik, mis sa neile peale paned, olgu rõem ehk wiletsus, õnn ehk õnnetus, kõik rõemuga wastu wõtaksiwad ja nurisemata kannaksiwad, et armastus ja üksmeel nende juures oleks ja pahandus ega nurisemine maad ei leiaks. Oh ar-

mas Jeesus, kes ja ije ükskord Kaana linna pulmas olid ja seal wett joodawaks wiinaks tegid, tule ka täna nägemata kombel meie jekka ja õnnista seda noortpaari ja meid kõiki, kes siin koos oleme, sest keda sa, Issand, õnnistad, see jääb õnnistatud igaweste. Aita meid, et meie rõõmsad oleksime sinu sees, aga mitte liiaft söömifest ega joomifest rõõmu ei otsiks, mis ihu ja hinge hukka jaadab. Sinu sõna olgu selle noorepaarile ja meile kõigile walgujeks meie elutee peal, et meie maailma pimeduses ära ei eksti ega hukka ei lähe. Oh Issand Jeesus! Suhata ja walgusta meid oma püha Waimuga, ja wõta meid ükskord oma taewa pulmakotta. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas. n. t. j.

Wiisil: Oh! wõtkem Jumalat.

Mull' anna sinu sees
Siin käia ja kõik teha
Et pime kawal nõu
Zäeks kõikis minust maha.
Mind oma silmaga
Kättpidi taluta,
Et sinu järel käin,
Kui eele lähed sa.

Wooritu laulud.

wanemate, ehk leiwawanemate majast äralahkudes.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja.

Uüüd jumalaga jätan ma
Wtu wanemad siin teiega,

Mu armsjad õed wennad ka,
Nüüd on mul fõrd tei'ft lahkuda.

Nüüd on mul teekõnd minna fiit,
Ja pean jätma lapse wiit
Nüüd neitsi põli lõppenud,
Uus elutee mul alganud.

Sest pühas kirjjas õeldud on,
Et õige abielu õnn
Siis tuleb meile Jumalast,
Kui meie fiin ei lahku t'ast.

Nüüd, armsjad, ma teid palun weel,
Kui mõtleb mu peal' teie meel,
Siis Jesust mu eest paluge,
Ja õnnistust, mull' soowige.

Selsamal wiijäl.

Nüüd jumalaga jätan ma
Mu wanemad, õed wennad ka,
Kui ma teid pahandanud ehk,
Siis lepime nüüd ära kõik.

Ja weel, mu armsjad wanemad,
Mu meel ja süda tänawad
Kõig' teie mure, waewa eest,
Mis olete näin'd minu eest.

Dh wanemad! ei iial ma
Õõi teie arnu unusta;
Dh! et te' mind ka meeles peaks,
Tei' õnnistus jäeb mulle heaks.

Siis laulame nüüd wiimseks weel:
Dh Jeesus! anna rahu meil',
Mei' meeled, mõtted pühitse,
Ja õnnista meid armsaste.

V.

Saiguse ajal.

Wiisil: Müüd furnu teha matame.

Müüd raskest' haige olen ma,
Ja patt mind waewab otsata;
Sest, armas Jeesus, palun ma:
Mind tule armust aitama.

Ma hüüan hädas appi jind:
Oh Jeesus, Jeesus! aita mind,
Kui patt mind waewab hirmjaste
Ja kurat kiusab kangeste.

Wtu patud weripunased,
Mind põrgu saata püüdwad need;
See igawese tulesse
Ja kuratite feltjisse.

Ka kuri wain on kawal küll —
Weel suurem wägi Jeesus sul,
Kui jina oled minu poolt,
Ei karda ma siis tema noolt.

Ehk lahkuma siit ilmast pean,
Ma jüiski seda uskus tean:
Sa surid ristis minu eest —
Wiid taewasse mind häda seeft.

Kirjatunnistus.

Matt. 11, 28.

Jeesus ütleb: „Tulge minu juurde kõik, kes waewatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist saata.“ (Salm. 2, 10.) „Ole us-taw surmani, siis tahan ma sulle elukrooni anda.“

Paar sõna troostiks haigele.

Armas wend, (õde)! Kes ja siin haigewoodi peal maas oled ja ihu walu kannatades ühtlase weel raskeemat naewa ja ahastust oma pattude pärast tunned, hüüa aga ühtepuhku oma Issanda poole, otsegu see pime tee ääres: „Jesüs, Daweti poeg, heida armu minu peale!“ Ja kui ja nõnda, ehk ka muu pühakirja sõnadega, ehk kuida ju oma südametähe häda sind õpetab, järelandmata uskus Issanda poole kiskendad, siis saab ta sind tõeste kuulma ja sind aitama kõiges ihu ja hinge hädas, sest ta on armastuse pärast sinu ja kõikide patuste pärast oma taewa aujärje mahajätanud, siin maapeal kolmkümmend kolm aastat kõikisugust häda ja waewa kannatanud ja wiimaks risti külges oma werd ärawalades surunud, armastuse pärast meie wastu, et ta meie patu koorma kandis, et meie seeläbi wõime õndsaks jääda. Tema on patuste wastu armuline ja ei taha kedagi ära lükata, kes oma patu häda tundes tema juurde tuleb. Sa ehk ütled: „Ma olen wäga palju pattu teinud ja kõik oma elupäewad, maailma lustis ja patu rõemus kuradit teenides ära raiskanud!“ Oh armas hing! Ole julge, ära kardada! Kui ja aga tõsisel patustpöörmisel meelt parandad, uskus Jesuse Kristuse werise teenistuse peale lootes, siis pead ja armu saama. Sest Issand ise ütleb: (Jes. r. 1. p. 18 jalm.) „Kui teie patud on kui elepunased riided, siiski peawad ne-

mad nii walgeks jaama kui lumi; kui nemad punased on kui werekarwa riie, peawad nemad ometi walge willa jarnatseks jaama." — Sa oled ju püha altari saakramentis Jesuse ihu jõõnud ja tema werd jõõnud, seepärast oled ja tema oma ja ta ei lase sind igaweste hukka minna. Sa ehk kahetsjed, kui ja pead surema, et sul armsjad omaksjed süia ilma maha jääwad, aga anna neid uskus Issanda hooleks, küll tema jaab ise, kui nad aga teda kardawad ja armastawad, nende cest muretsjema, neid toitma ja katma ja neile kõik andma, mis neil ihu ja hinge poolest tarwis läheb. Sa ehk kardad, et suremine wäga tibe ja hinge lahkumine ihust wäga raske on, aga ära kardada, ka jelle poolest jaab sinu Snnistegija, kes ise surma tibe dust on maitstunud, julle abiks olema ja surma walu julle fergitama, et enne weel, kui wõid arusaada, juba surmajõdest läbi oled. Ja kui ehk kaksipidi mõtted julle waewa teewad, ehk saatana kiusatus, tulewa kohtu hirm ja põrgu ahastus ju wainu filma ette astuwad ja ju südant püüawad araks teha, tõsta aga ühte järge oma filmad taewa poole üles, nende mägede poole, kust ju abi tuleb, ja usu kindlaste, Issand jaab sind aitama, ja kui see tema püha tahtmine on, et ja siin maailmas kauemine ei pea elama, waid tahab sind siit ära kutsuda, siis wõtab ta sind oma igawese rahu ja rõemu sisse, kus minigiugust häda ega waewa enam ei saa olema,

kuš kõik kurwastus peab rõemuks minema. Issand olgu sulle ja meil kõikidele armuline ja aidatu meid kõiki siin nõnda elada, et kui surmatunnike tuleb siis õndsaste mõistmine lahkuda ja taewas Issanda paremal käel jälle kokku saada. Amen.

Haige palwe.

Oh armas Jeesus, ja kallid Daweti poeg! Waata minu wiletsa häda peale, kes ma siin haige woodi peal maas olen ja oma ihu walu ja patu häda sees sinu käest armu ja abi otsin. Sest minu hing ja ihu on patu läbi ärarikutud ja oigawad hirmja waewa all. Kange hirm möödaläinud kurja elu ja tulewa kohtu pärast täidab mind hirmja ahastusega, et ma rahu ega hingamist ei leia. Sellepärast, oh armas Jeesus, halasta sina ise mu peale ja aita mind. Peasta mind kõigest patu, kuradi ja surma wõimusest, sest ja oled ka minu eest risti sambas surunud ja minu patu wõlad äramaksnud; sina üksi wõid mind minu häda sees aidata, et mulle jälle terwist kingid, ehk õndsja surma läbi igawese õnnistuse sisse wõtad. Oh Issand! Ma loodan sinu peale, sest ja oled tulnud patuseid õndsaks tegema. Oh wõta mind armust wastu oma lapseks, ehk ma küll wäga palju pattu olen teinud ja selget nuhtlust teeninud. Oh heida armu minu peale ja anna mulle kõik mu patud andeks ja kustuta neid oma püha kalli werega. Aita ja finnita minu uskmata

füüdant, et ma sinu armust kassipidi ei mõtleks, ega araks ei läheks. Dh Issand! Heida armu minu peale oma kalli were pärast, ja ära lase mind igaweste hukka minna. Dh armas Jeesus! anna mulle ja kõige minu armsatele omakstele, kes süia kurja maailma maha jäewad, kui ma pean surema, oma rahu ja aita, et meie ükskord kõik sinu aurikis wõiksimel kokku saada, kus surma ei pea enam olema ega leinamist, ega kisenamist ega waewa. Dh Issand! Ma ootan sinu õnnistust! Sinu tahtmine sündku kui taewas, nõnda ka maa peal. Sinu hooletis annan ma oma ihu ja hinge. Amen.

Meie Isa, kes ja oled taewas n. t. s.

Wiisil: Kes Sumalat nii laseb teha.

Ei enam, kui mu jõud siin kannab
Mu Jeesus pane minu peal;
Ja mulle oma rahu annab,
Kas elan ma, wõi suren teal:
Ja mind siin hädas jahutab,
Ja igawest seal rõemustab.

VI.

Surma tunnis.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Pea jõuab kätte tulla
Mu wiinne tunnise;

Oh Jeesus! wõtta olla
Mull' abiks heldeste.

Ma olen ammu ootnud
Su järel', Jeesuke,
Ja igatsedes lootnud
Su peale, armuke.

Sa oled lunastanud
Mind oma werega:
Sa mu eest ristis surnud.
Su oma olen ma.

Ma olen palju pattu
Küll eluajal teind
Oh Jeesus! sinu wastu —
Ma siiski armu leid'nd.

Sest annan rõemjast hinge
Su kätte, Jeesus, nüüd
Ja olen see peal' julge,
Mind Paradiisi wiid.

Kus ingli hulgad laulwad
Mu kiitust, tänu full',
Ja pühad kummardawad
Mujärje ees sind, Tall.

Seal saan ma nende feltjis
Sind Jeesus tänama
Ja halleluja hüüdes
Sind kiitma lauluga.

Pa l we.

Oh helde ja armuline Jumal! Mulle jõuab
iga silmapilguga minu wiimne tunnike ikka li-
gemale, kus ma surmaga pean wõitlema, kus
minu süda saab lõhkema ja minu hing ihust lah-
kuma, sinu kohtujärje ette astuma ja seal kõige
oma eluajal tehtud pattude üle wastust andma

ja kõige mõtete, sõnade ja tegude pärast aru te-
gema. Olga, oh halastaja Jumal! Mikspärast
pean ma kartma minu ligijõudwa surma peale
mõteldes? Eks sina ole oma armast Poega Je-
sus Kristust minu heaks surma sisse annud, ja
minu patu wõlga seega tasa teinud, et ma wõin
rahu ja rõemuga siit maailmast lahkuda ja sinu
ette astuda. Jah, armas Jeesus! Sina oled mu
Sunastaja ja Õnnistagija! Sinu peale lootes
tahan ma rõemuga surra; sina oled taewa ukse
mu eest lahti teinud, et ma wõin sisse tulla ja
sinu lõpmata armust ja õnnistusest osa saada.
Mina palun sind kõigest südamest: Ära jäta
mind maha minu wiimses surma hädas ja wõit-
lemises ja ära wõta oma püha Waimu minult
ära, kes, kui ma enam ei wõi rääkida, minu
jees wõiks rääkida lõpmata õhkamistega. Oh
armas Jeesus! Ole mulle abiks, kui saatan mind
tuleb kiusama, et ta minuist ühtegi osa ei saa
ja anna mulle andeks kõik, mis ma sinu wastu
olen eefinud. Sinust pean ma kinni, ja minu
hinge sõber ja hüüan weel wiimse hinge tõmba-
misega sinu poole: Issand Jeesus, wõta minu
waimu wastu. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. j.

Wiisil: See rõem ütle mata.

Jeesus, sinu kätte
Annan hinge ma;
Oma Isa ette

Wiid mind armuga.
Inglid wastu tõtwad,
Pühad õiskawad,
Kiites nad seal wõtwad
Tall, sind tänada.

Siis ma olen kodu
Päris Ijamaal,
Ihu haudas rahu,
Magab mulla all. —
Jefus! ja mind söödad
Taewa elupuust,
Eluweega joodad —
Seal saan rõdemustust.

VII.

Surnu puusärki panemise juures.

Wiisil: Kõik tulge minu juurde nüüd.

Nüüd minu hing on kätte saand,
Mis ammu olen ihaldand:
See püha taewa rõemu;
Nüüd kõik on minuist maha jäend,
Mis null' siin kurwastust on tein'd,
Nüüd maitsen Talle armu.

Mu armsad, kes siin seisate,
Mu surma pärast nutate
Ja leinate nii wäga,
Et usku, lootust pole teil,
Küll Iisand taewas annab meil
Weel jeltiis rõemu näha!

Oh! wõtkem nõnda elada,
Et kui saab surm teil' tulema,
Et walmistatud leiaks;

Sest wõtkem armu otjida,
Ja oma Jesust paluda,
Et patu eest teid hoiaks.

Mind nuttes firstu panete,
See järel hauda kannate
Ja matate mind maha.
Küll pea aga tuleb aeg,
Et tulete mu järel kõil,
Siis saame üksteist näha.

K i r j a t u n n i s t u s.

Alm. 14, 13.

„Õndsad on need surnud, kes Issandas surewad sest ajast; tõest, ütleb Waim, et nemad peawad hingama oma waewast ja nende teud käiwad nende järel.“

K õ n e.

Armsjad sõbrad, wanad ja noored, kes meie siin seisame ja tahame seda surnukeha puujärki panna ja hauda saata, meie tahame oma hinge kasuks paar sõna tähele panna: Armsjad hinged! Meie elu siin ilmas on kui suits ja aar, mis pea ärahaub ja rutuste äralõpeb. Kõik liha on kui rohi ja õieke wälja peal, mis täna õitseb ja on haljas, homme lõigatakse teda ära. Aga sellega ei ole veel mitte kõik otjas, waid täis ast on alles ees: Siin on külwamine, seal lõikus: kuda siin oleme elanud, nõnda peame seal ta palka jaama. Oh, sellepärast wõtkem ennast õiete surma wastu walmistada, et kui ta meid

tuleb kutsuma, et ta meid mitte patustpöörmata ja walmistamata ei leiaks. Sellepärast peame ühtepuhku paluma: Issand, õpeta meid meie päiwi ülesarmata, et meie tarkust südamesse saame. Jah, nõnda wõtkem ennast igapäew surma wastu walmistada ja meie loodame ka, et see meie wend (õde) ennast nõnda on surma wastu walmistanud ja et tema hing on nüüd Issanda juures, taewa paradiiſis, ehk küll tema ihu weel siin meie ees seisab, mis Issand ka oma juurel tulemise ja aupäewal wõtab ülesäratada, nõnda kui ta mitmes kohas oma pühas sõnas on tõutanud. Kõik tema waew ja rist on nüüd otjas ja Issand wõib tema hinge jahutada elawate weehallikate juures. Oh et meie igapäew selle peale mõtleksime, et meil siin jäedawad linna ega paika ei ole, et seda nõuaksime mis ülewel on, siis saaksime, kui siit ilmast äralahkume, üks warem, teine hiljem, seal kõiki neid jälle eest leidma ja rõemuga teretama, kes enne meid siit on äraläinud ja kelle puusätkide ja hauaküngaste peal oleme palawaid filmapisaraid walanud. Ja oh, mis on see maailma elu, ehk kui kauaks seda on? See ei ole jugugi parem, kui Egiptuse orjapõli, kõrbetee ja Paabeli wangimaa Israeli lastele oli. — Edasi peame ruttama, edasi taewa Kanaani ja Siioni linna poole ülesse, kus igawene rõem ja õnnistus meid ootawad. Jah sõbrad, kui niisugune meel meie sees on ja mitte ise oma õigus enam meie

siidames ei walitse, siis wõime täna siin selle puusärgi juures rõemuga hüüda: „Surm on ära=neelatud wõimuse sisse!“ Jah, andku Issand oma armust, et nõnda wõikfime elada, et õnd=saſte wõikfime siit lahkuda. Amen.

P a l w e.

Dh armas Issand! Meie tahame nüüd seda furnuteha, kelle hinge ja oled ärakutsunud, ja nõnda kui meie loodame, oma taewa õnnistuse osalifeks teinud, puusärki panna ja pea hauda kanda; aga õpeta meid meeldetuletama, ja mee=lespidama, et meie kõik ka peame surema ja sinu kohtu ees oma elust arutegema. Aita meid sellepärast aegsaſte surma wastu walmistada, ja usuõli oma lampidesse muretſeda, et meie sinu taewa pulma kotta wõikfime wastuwõetud jaada, kust meie neid kõiki jälle saame eest leidma, kes uskus sinu sisse siit ilmast enne meid on äraläinud ja keda meie siin oleme taga leinanud ja nutnud. Dh armas Issand! Meie oleme siin maailmas teekäijad, majalifed ja wõerad, aita meid, et meie õiget teed käikfime ja seda linna otſikfime, mis ülewel on, see on taewa Jerusa=lemma, et kui meie teekond siin maailma kõrbes lõpeb, meil seal eluase ees oleks. Dh aita meid et meie oma armuaega siin pattu tehes ära ei raiskaks ja meie nõnda sinu armust wiimselt ilma ei jääks. Aita meid alati walwata ja pa=

luda, et igal tunnil surma vastu wõikfime wal-
mis olla. Kuule meid armas Issand Jeesus, sa
õige surma ärawõitja! Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. j.

Wiisil: Küüd paistab meile kauniste.

Seal tahan mina igawest
Sind kõige sinu armu eest
Oh Jeesus Kristus, kiita!
Seal pole enam patusid,
Ei nõbru, ülekohtusid
Ei walewendi leida!
Püha!
Püha!
Halleluja! Hojanna! Jeesusele
Laulan ma siis igaweste!

VIII.

Lapse puusärgi juures.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Sa oled läinud taewa
Oh armas lapsuke!
Ei tunne sa seal waewa,
Ei häda iialge.
Sa õitfesiid siin ilmas
Nii kui üks lilleke,
Kõdem hülgas sinu filmas,
Kui mängsiid armsaste.
Küüd taewa Paradiisis
Seal uue iluga

Su armsa Jsa riikis
Saad jälle õitsfema.

Seal inglid on su wennad,
Kes sinna kandsid sind,
Seal nende seltsis laulad
Nüüd uusi laulusid.

Seal Jeesus võtab sülle
Sind suure armuga,
Suud annab armsast fulle —
Su õnn on otsata!

Ei saa seal enam surma,
Ei haigust tundagi,
Ei mingit kurja kuulma.
Suur rõem sul alati.

Su suu on nüüd täis naermist,
Kui meie nutame,
Meid aitku Jeesus armust
Pea sinu järele.

Oh Jeesus! tule nopest
Meid ära kutsuma!
Ja aita meid su armust
See vastu walmista.

Siis saame kokku saama,
Laps, jälle jinuga,
Ja Jeesust seltsis kiitma
Jgawest lõpmata.

K i r j a t u n n i s t u s .

Job. 14, 2. Paul 90, 6.

„Inimene tõuseb kui lilleke ja lõigatakse ära,
ja põgeneb ära kui wari ja ei jäe mitte seisma.
Tema õitseb homiku ja on haljas, õhtu lõiga-
takse teda ära, ja kuiwab ära.“

R õ n e.

Kui ilus on üks lumewalge lilleke kewade ajal, kui ta parajaste õitseb ja armast haisu annab. Aga pea on ta äranärtsinud ja kuiwanud, kui teda sai äramurtud ehk mahaniidetud. Nii-sugune närtsinud lillekene seisab praegu siin meie filmade ees puusjärkis, keda surmaingel ajaliku elu wälja pealt ära on lõikanud ja teda taewa Paradiisi aeda kaswama ja õitsema on istutatud, kus tema ilu igaweste saab kestma. Meie wõime kindlaste loota, et see lapsuke nüüd Jeesuse juures igawese rõemu sees on, sest ta on ise ütelnud: „Easte lapsukesed minu juurde tulla ja ärge keelake neid mitte, sest niisuguste pärast on Sumala riik.“ Jah, kui wäikesed taewa pärijad siin noorelt ärajurewad, siis pole nemad kadunud, waid hädaorust peasenud, ja meie ülem hingekarjane on neid pannud oma sülle paigale. Jah, armsad hinged! Jeesuse surma läbi on nüüd surm meile uneks ja tema haudas olemise läbi haud meile magamisefambriks saanud. Kui ilus on üks magaja laps pealt waadata. Rõemja jüdame liigutamisega waatafite teie, isa ja ema ta wahest oma magaja lapse peale, kus ta rahuga oma jooksmisest ja mängimisest woodis (ehk kättis) rahuliste puhkas, rõemjal naeru näul. Seal ütlesite tajakeste iseeneses: „Sumal õnnistagu sind ja hoidku sind, minu armas laps! Waadake, niisamasuguste mõtetega peate ka nüüd selle magaja lapsukese peale waatama; tema ma-

gab, kuni ülestõusmise aeg kätte jõuab, siis saab tema armas Jeesus teda ülesäratama ja siis saab ta rõemuga ärkama. — Ürge siis kurvastage ega nutke mitte nii väga palju selle lapsukeste surma pärast, vaid võtkem endid tõsises meelearandamises ja patustpöörmises surma vastu valmistada, sest ta tuleb pea — ja õndsad oleme, kui ta meid siin valmistud leiab; siis saame taewa. — Sa kui rõemjad saame siis olema, kui seal jälle nendega kokku saame, keda surm siin meist oli lahutanud. Amen.

P a l w e.

Dh armas Jeesus! Sa oled seda lapsukest noorelt siit kurjast maailmast ära kutsunud ja ta on nüüd sinu juures. Meie aga kurvastame ja leiname tema surma pärast ja walame filmapijaraid. Dh Jeesus, rõemusta meid oma püha Waimu abiga, et oma filmad sinu poole ülestõustame ja seda otiskime, mis üleval on, kus sina meile oled aset valmistanud. Dh armuline Õnnistegija, kes sa meie kõikide patud risti sambas jures oled äramaksnud, aita meid nüüd, et meie sind õiete armastaksime ja sinu järel käiksime. Aita meid kuradi, maailma ja liha tahtmise vastu wõidelda ja wõimust saada. Walgusta meid oma püha Waimuga, et patu pimedusest wõiksime peaseda ja igaweste õndsaks saada. Aita meid igapäew tõsises patustpöör-

mises ja meeleparandamises surma vastu valmistada, et kui ta tuleb, meie õndsja otsa läbi, sinu taewa paradiisi saaksite, kus meie kõiki meie armsaid omaiseid, kes eele äräläinud ja ka seda armast lapsukest, kelle ihu meie nüüd mulda paneme, jälle näha saame ja ühes seltsis sulle Halleluja! ja püha! püha! laulame. Amen.

Meie Isa, kes sa oled taewas n. t. s.

Wiisil: Jeesus surma ärawõitja.

Ärge minu pärast nutke,
Minu armsad wanemad!
Ärge liiaks kurwastage
Wennad, õed, tuttawad!
Minu ihu rahu magab,
Jeesus hingel' rõemu jagab,
Kõik maailma waew ja piin
On m'ust mahajäenud siin.

Selge rõem ja püha rahu
On mul igaweste käre;
Ingli mängi, rõemu laulu
Kuulen ma siin alati.

Siin ma elan ingli seltsis,
Kiidan Jeesust taewa templis.
Süüa saan siin elupuust,
Suua elu jõe suust.

Ja siin kuldses taewa linnas
Talle au kõik walgustab,
Siin kõik pühad pulma laudas
Rõemsaft hulgal istuwad;
Kui te' seda näeks ja kuuleks,
Küll teil süda rõemus põleks!
Wõtke Jeesust paluda —
Küll ta toob teid seia ka.

IX.

Lõpetuseks weel mõned laulud.

Laul Israelist.

Wiisil: Kes tahab tõest armastada.

Oh Israel! ja püha sugu,
Jehowast walitsetud sa,
Sa oled tema käte tegu,
Ja tema laps ja pärija.
Ta päris oma oled sa,
Oh ära jeda unusta.

Kus on üks rahwas iial olnud,
Kes Jumalat näind filmaga,
Et tema pilwis maha tulnud,
Ja selgest rääkind nendega?
Mii ükski rahwa sugu teal
Ei ole olnud ilma peal.

Sind Egiptuse raudahjust
On tema armust wälja wiind,
Ta on sind peastnud orjakojust
Waarao su pärast raskest löönd:
Üks nuhtlus teise järele
Käis üle kõig' Egiptuse.

Kui fina kõrbes leeris olid
Punase mere kalda peal,
Siis Waarao sõjawäed tulid
Ja ajasid sind taga teal;
Sind tahtsid wiia taga'i,
Et orjaksid kui ennegi.

Ei saand nad teha waewa sulle,
Jehowa walmistas jull' teed:
Kest merest läbi teine poole
Sa läksid rõemjast läbi böd,

Sul tulehammas walguseks,
Ja pilwefammas kaitsemiseks.

Siis läksid sina Suuri kõrbe,
Seal polnud muud kui wiha wett;
Jehowa oli abiks jälle,
Wett tegi magusaks kui mett;
Ja ütles: mina Jehowa
Su arst ju tõest olen ma.

Ta mannaga sind taewaft söötis,
Ei nälga poln'd sul kartagi;
Sind puhta weega kaljust jootis
Siis, kui weel puudus oligi.
Ei isa oma laste eest
Wõi enam muret kanda tõest.

Ta onna pühad käsud andis
Sull' kõrbes Siinai mäe peal,
Ja seadused su ette seadis,
Et pattu ei teeks sina teal.
Ja ütles: Kes mu käsud peab,
See igaweste õndsaks saab.

Sa siiski jäid weel kangekaelseks,
Ei wõtnud seda kuulata;
Kui Moses wiibis mõneks päewaks
Jehowaga seal rääkima,
Kuld wasika siis tegid sa,
Ja wõtsid teda kummarda.

Ei siiski jätnud ta sind maha
Waid aitas jälle armuga:
Su patud wõttis andeks anda,
Su wigadused paranda.
Sest Moses palus sinu eest,
Ja Jumal kuulis seda meest.

Kui wiis nüüd edasi sind jälle
See tõutud-maa poole ta,
Siis tuli lihahimu sulle,

Ei olnud rahul mannaga.
Jehowa saatis liha full', —
Ja löi sind see peal raskest' küll.

Kui said, kus Kanaani-maa piirid,
Siis Moses saatis kuulajad,
Need tulid tagasi ja kiitsid
Siis Kanaani kallist maad; —
„Sest aga wiga, et seal eel
Dn pikad mehed karta weel!“

Seal hakkasid see kõne peale
Siis väga kahetsema nüüd,
Et Egiptusest tulnud wälja,
Sest kogusid sa omal süüid.
Sind Moses palus filmili,
Ei hoolind sa sest sugugi.

Jehowa püha wiha süttis
Siis sinu wastu põlema;
Ja kinnitas full' püha wandes:
„Ei Kanaanit sa näha saa,
Kui üksi Kaalep, Josua,
Ja sinu lapsed nendega.“

Kõik seda tegi sinu kangus,
Et üles ei wõind minna sa;
Jehowa löi sind maha kõrbes,
Ja tappis katku-tõwega.
Su lapsed suure wõiduga
Siis Kanaani maal' saatis ta.

Jordani jõest said kuivalt läbi,
Et wee-wood seisma jäid;
See oli kõik Jehowa abi.
Kui Jeerikusse sina said,
Seal linna müür sai langema,
Sa läksid sisse rõemuga.

Nii andis Issand sulle wõimust
Et kõik see kallid püha maa

Sai sulle antud tema armust,
Mis Abraamil' tõutand ta.
Su waenlased kõik tappis ta
Küll mõega ja ka rahega.

Sa siiski wiimaks taganesid
Jehowast oma Jumalast,
Sa Paali ette kumardasid,
Ja tegid pattu sagedast.
Küll mitmel korral peastis ta
Sind waenlaste käest armuga.

Siis tuli wiimaks Arapeastia
Maailma Dnnistegija,
Ei sina võtnud teda wasta,
Ja armu wõtsid põlgada.
Nii teda, kui ta jüngrid ka
Sa wõtsid hirmuast surmata.

Oh Iisrael! ja neetud fugu!
Miks oma Jeesust risti löid?
Oh! kahetse su kurja tegu
Ja tule nuttes sedamaid
Ja jalge ümber hakka ja
Ja hüüa: „Jeesus halasta!”

Küll tema annab armu sulle,
Oh tule, tule aegsast weel
Ja pööra Jeesu poole jälle,
Tal on su pärast hale meel.
Sind wõtab Jeesus wastu weel —
Oh tule, tule Iisrael!

Küll Jeesus nutab sinu kangust,
Et sina temast kaugel weel
Ja tema püha were õigust
Ei wõta kätteks enesel'.
Seepärast pööra ümber nüüd, —
Ja annab andeks kõik su süüid.

Su patu pärast hulgud ilmas,
Sul pole kohta siin ei seal;
Ei pease sina enne wandest,
Kui Jesu poole pöörad teal.
Nii laua kõnnid ekki-teel,
Kui Jesus on sull wõeras weel.

Oh Israel, ja püha fugu!
Jehowa tõutus jäeb sull' weel!
Küll pea jõuab wiimne lugu,
Ta heidab armu sinu peal,
Ja kogub sind weel kokku tõest
Küll kõigest ilma uurfadest.

Küll siis saad sina rõemus õisk'ma,
Kui tunned oma Jesusest
Ja tema werehtes paistma,
Kui selge päike igawest.
Sa hüüad suure healega:

„Jesus on minu Issand ka!“

J. M.

Jumalagajätmise laul neile, kes soldatiks lähewad.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Nüüd jäege jumalaga
Mu armsad wanemad!
Oh ärge nutke wäga
Waid mu eest paluge.

Nüüd jäege jumalaga
Mu wennad õed ka!
Ei tea, kas saan weel näha
Teid ihu filmaga.

Nüüd jäege jumalaga
Kõik sõbrad, tutwadgi!
Nüüd lähen mina ära
Teist hoopis kaugele.

Nüüd jäe ka jumalaga
Mei' armas kirik weel;
Su sees sain rohkest kuulda
Küll püha sõna teal.

Su sees ma olen söönud
Jesuse ihu ka
Ja tema werd ka joonud,
Mis patust puhastab.

See kallis laul ja palwe,
Mis su sees kuulnud ma,
Mu südant rõemustanud
Ehk wõeral maal küll ma.

Nüüd jäe ka jumalaga
Mu armas kodumaa,
Ma lähen kaitstjaks wälja
Su eest nüüd rõemuga.

Oh Jesus! tule saatjaks
Mull' kõig' mu teede peal
Ja armjaks juhatajaks
Seal kaugel wõeral maal.

Kui ilma lapsed püüdwad
Mind sinust lahuta
Ja hirmjast kurja hüüdwad,
Mind uskus finnita!

Kui kuri waim ka kiusab
Mind kurja himuga,
Siis wõta teda keelda,
Et ta ei wõimust saa.

Kui ma ka suures hädas
Ehk sõja tule sees
Su poole hüüan Jesus,
Siis ole abimees!

Su hooleks, Issand, annan
Nüüd ihu hinge ma,
Ja loodan, et sa kannad
Hoolt mu eest armuga.

Teine soldatiks minejate jumalagajätmise laul.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha.

Nüüd jätan ma teid jumalaga
Mu sõbrad kindlas lootuses,
Et loodan teid weel näha saada
Ka siin, ehk taewa riigi sees;
Seepärast wõtkem paluda:
Meid, Issand, armust finnita!
Jah, Issand meid siin finnitagu!
Ja hoidku õige usu sees;
Maailma lust meist taganegu,
Meil taewas seisku jüdames!
Küll siis kord suure rõemuga
Üks teist weel saame tereta.

Dh Jeesus Kristus! ise anna
Mull' jõudu oma Waimu wäest;
Mind oma armu käe peal kanna,
Ja hoiu kõige patu eest,
Dh püha Waim, mu abimees!
Las' käia mind su walguses.

Dh Issand! õnnista ja hoiu
Mind kõige minu teede peal;
Su püha Waimuga mind wõia
Ka armust kaugel wõeral maal;
Kui kurjad seal mind kiusawad,
Siis palun, et mind finnitad. J. M.

Sana juures.

Wiisil: Nüüd on see päew ju lõppenud.

Küll õndsaste nüüd magad sa,
Siin rahu kambri sees,

Ei enam waewa tunne sa,
Su hing on Jesu ees.

Su reisikeppi oled ka
Nüüd maha pannud käest;
Sest et nüüd koju saanud sa
Jesuse armu wäest.

Maailma kurw Meeseki-maa
On nüüd fust mahajäänd
Seal rahu maal, kus jõudsid sa,
On nüüd full' aset saand.

Nüüd surma jõest sa läbi läind,
Ja taewa linna saand,
Eh' siin küll risti waewa näind,
Nüüd kõik seal umustand.

Seal söödad sind see püha Tall
Sind taewa mannaga.
Ja joodab eluhallikal
Sind eluweega.

Kui üksford see suur päew on käes,
Mis kõik nüüd ootame
Mill' Jesus Kristus taewa wäes
Sealt tuleb nopeste.

Siis saawad ülestõusema
Kõik surnud haudadest,
Ka sinu ihu nendega
Siis ärkab une seest.

Siis saab hing jälle ihuga
Tõest kokku ühendud,
Mis poolik weel, saab korraga
Siis hoopis täiendud.

Siis hing ja ihu ühtlase
Täit rõemu maitsewad.
Siis igawest ja täieste
Kõik Jesust kiidawad.

Me', kes nüüd alles ootame
Siin kurja ilma peal,

Su poole, Jeesus, hüüame:
Oh tule nopest teal!

F. B.

Vapse hana juures.

Wiisil: Kes Jumalat nii lafeb teha.

Nüüd maga laps fiin mulla süles
Sa oled Jeesu tallese;
Ta äratab sind warfi üles,
Ja wiib sind taewa røemusse:
Ta on ju risti surmaga
Sind wõtnud omaks lunasta.

Nüüd maga laps, ehk meil küll kurbtus,
Ei jina tunne enam sest,
Sind peastnud on ju armas Jeesus
Kõik risti waewa hädadest,
Sest waratsfelt sind koristas,
Et ta sind wäga armastas.

Nüüd maga laps, su hing on taewas
Ja maitseb Jeesu armastust,
Me' aga weel fiin maa peal waewas
Dotame taewa õnnistust;
Küll pea saame jinuga
Seal feltiis røemu maitsema.

F. B.

Jagawese elu røemust.

Wiisil: Jeesus, peastnud oled jina.

Las' mind minna, las' mind minna
Jeesu juurde taewasse
Saalemi, see püha linna,
Sionisse røemusse.

Ammugi ju on mul himu
Kätte saada seda rõemu,
Et seal Talle järje ees
Õnnis olen tema sees.

Hilgaw walgus, hilgaw walgus
Paistab selle linna sees;
Igapene rõem ja selgus
On seal Jesu pale ees.
Et seal pole ööd ei päewa,
Ega mingisugust waewa,
Seal kõik waatwad rõemfaste
Uma Jesu paleesse.

Oh kui ilus, oh kui ilus
On seal ingli laulu heal!
Paradiisi puude wilus
Õndsad hinged käiwad seal.
Seal kõik õndsast aega wiitwad,
Inglitega Jesust kiitwad,
Ingli kandleid kõlawad,
Pühad seltsid laulawad.

Oh kui õnnis! oh kui õnnis
Olen mina nendega!
Taewa linna uulitsates
Kõnnin püha seltsiga.
Kõik seal särab selgest kullast,
Linna müürid kallist kiwist,
Õnnis, õnnis, õnnis see,
Kes saab selle linnasse.

F. B.

Teeläija taewa linna.

Wiisil: Mu järel, ütleb Jefuse.

Teeläija olen ilma peal
Ja ruttan taewa linna;

Siin jäed'wat paita pole teal,
Läen Jesu juurde sinna,
Mül paistab waimu filma ees
See püha linn ta walguses.

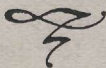
Siin käin ma reiji riietes,
Seal walged riided kannan:
Üks ingel siin käib minu ees
Seal tuhande seas laulan,
Kus pühad Talle walguses
Seal kumardawad tema ees.

Mül püha sõna kepiks kä',
See toetab mind kindlast'
Et minu jalg ei kõrwa lä'
Waid edasi käin rõemfäst
Mül rikkust, raha pole küll
Mu Jesus ise waraks mull.

Mu reiji wara kannan ma
Kõik enesega ühes
Ei ole see mull' raske ka,
Waid ruttan igatahes.
Kui mul usk, lootus, armastus,
Ei waewa siis mind kurwastus.

Ma ruttan üle mägede
Ja orgudest ka läbi.
Ka läbi mitme jõgede —
Sest Issand on mu abi.
Pea löpseb kõik, pea löpseb tee —
Siis wõidukroon on minu kä'.

F. B.

Waata, ma tulesu nobedaste!!

Ilm. 22, 12.

„Waata, tema tuleb pilwetega,
ja kõik filmad peawad teda nägema,
ka need, kes teda on läbi pistnud,
ja kõik maa suguharud peawad
tema pärast hulguma. Jah, Amen.
Ilm. 1, 7.

Paul Issanda jälletulemisest, prohwetite kuulutamiste järele.

Wiisil: Sumal maa ja taewa looja.

Talle rahwas tõuske üles!!

Pange aega tähele,

Shtu warjud on ju wäljas

Warsti tuleb pime öö.

Lahutage filmist und,

Ukse ees on hirmus tund.

2. Tõuske üles ootjad neitsid,

Waatke lambid järele!

Puhastage õli astjad,

Matt. 25, 6.

Tagawara foguge;

Warsti hüüab wägew heal

Neitsid olge ülewal!

3. Dotjad sulased, oh olge,

Inimeste farnased!

Luuk. 12, 36.

Kelle küünlad kesi öö ajal

Ka weel ikka põlewad,

Walwake ja oodake

Urge iial uinuge.

4. Et kui teisel wahi korral
Beigmees tuleb, koputab,
Ehk kui wiibib kolmandamal
Wäljas hüüdmist kuulda saab,
Minge Peiu vastu nüüd,
Ta toob teile au ja hüüd.

Mat. 12, 38.

5. Kuule armas usklik rahwas,
Urka, pane tähel sa!
Ära wiida aega ilmas,
Dühja mulla põrmuga.
Prohweti waim hüüab ka
Urka, tõuse rutuga!

6. Isfand, püha prohwetile
Sumal ingli läkitas,
Mäitma oma sulastele
Mis on nopest süündimas.
Aeg on „ligi“, tulen pea
Olge walmis, walwage!!

Mat. 22, 6.

7. Ka seesama taewa elu,
Püha prohwetite Waim —
Tegi lahti minu silmad
Ehk küll olen nõder taim,
Andis mulle teada ka
Asjad, suured salajad. —

8. Waim mul tegi lahti mõdistust
Lahti kirja sügawust,
Andis mulle taewa tarkust
Wäga suurtest asjadeist.
Wäga pisut aega weel
Kui ju Jeesus ilmub teal!

9. Pane tähel, tõsta silmad
Waata ilma riiki,
Kuula järel nende asjad
Nende ettewõtmisi,

Siis saad mõista diete
Aeg on ligi koguni.

10. Ära kuiwab Brati jõgi —

Tee on juba walmistud
Homikumaa rahwa wägi
Saawad üles kihutud
Ja ka nende kuningad
Sõdima end koguvad.

3lm. 16. 12.

11. Hirmus pime pilwe tõuseb
Tulekarwa ülesse!

Raste rahe maha langeb
Pilne raskub kangeste.
Wälgu nooled lendawad
Taewalautust täidawad.

12. Saab see häda läinud mööda,
Tulewad kolm häda weel
Nälg, see hirmus häwitaja,
Kattu tõbi selle peal.
Tngel pilwes sirbiga,
Lõitab rahwast armuta.

13. Noored mehed lähwad hauda
Meitjid maha langewad.
Peigmees langeb pruudi kõrwa
Pulma rõemud lõpewad,
Lapsed, noored wäetimad
Ema sülle surewad.

14. Neljas kõige hirmsam häda
Nüüd weel tuleb selle peal,
Raskem, kui nälg, katt ja sõda
Mis on mööda läinud teal.
Uhhjud saawad walmistud
Kus weel kuld saab sulatud.

15. Metsalijele waim see tõuseb,
Kaswab iga päewaga.

Rahwas tema poole hoiab
Südamest heameelega.
Ust saab ära põlatud,
Sumala au tallatud!

16. Rahwas hulgal ära salgab
Kristust ja ta õpetust!
Lusti, rõemu taga nõuab
Rikkust ja head elamist.
Uhuvalgust naeravad
Walitsust ka wiiskawad.

17. Metsalise wõimus kaswab
Üle ilma wägewaks 2 Teesf. 2, 8.
Ja ta waimu wägi tõuseb,
Tema riik saab tugewaks.
Rahwas hõiskab rõemjaste
Kes on tema sarnane!! 3Im. 13, 4.

18. Metsalise kõrwa tõuseb
Wägew waleprohwet weel, —
Kes teeb juured imetähed, 2 Teesf. 2, 8.
Mis ei ole nähtud weel;
Kõik ta alla heidawad 3Im. 14, 9.
Tema märki kannawad.

19. Metsalise nime peale
Saab ka kaju walmistud — 3Im. 13, 5.
Waleprohwet annab waimu
Kaju hakkab rääkima.
Siis kõik rahwas rõemjaks saab
Ja see kaju kummardab!

20. Metsalise nime märki 3Im. 13, 16.
Otsa ees siis kannawad,
Tema kaju kumardawad 2 Teesf. 2, 19. 16.
Kristust ära salgawad,
Siis on rahwas õnnelik
Metsalise käes on riik.

21. Kes ei wõta märki wastu,
Ei ka kaju kumarda
Kõle luba müüa osta
Kõrku tulla, paluda;
Siis on käes see kitsas aeg
Mis on ette kuulunud.

Sim. 13, 17.

22. Wend siis annab wenna furma
Jsa oma poja ka,
Lapsed wõtwad wastu panna
Wanematel wihaga.
Kõigist wihatud saab neid
Kes weel Jesul truwiis jäid.

Marf. 13, 12.

23. Päike on siis täiest pime.
Kuu ei anna walgust ka.
Tähed taewast, oh mis ime,
Põrnu peale langewad,
Ustjad nuttes leinawad
Tema rahwas hõiskawad.

Marf. 13, 24.

24. Püha Waimu elu walgus,
Du siis kustund koguni,
Kristikoguduse selgus,
Pimedaks saand täieste,
Kuulutajad lohtuwad
Põgenewad, kaduwad.

25. Kes weel julgeb tunnistada,
Kristust ja ta nime au.
See saab ilmas kannatada
Wiha, waenu raskestest,
Wetjalise waen on suur
Kristuse au nime peal.

26. Mende weri walatakse
Wetjalise kaju ees.
Tunnistajad tapetakse
Hirmsa wihawaenu sees,

Sim. 13, 15.

Täieline wõim on siis
Metfalisel ilma sees.

27. Rahwas hüüab rahu, rahu
Pole karta midagi!
Pärast surma pole lohut
Zumalat, ei kedagi.
Sööme, jooime rõemfaste
Surrest täiest lõpeme.

1 Aesf. 5, 3.

28. Wärin tungib rahwast läbi
Põlwed nõrgaks lähewad,
Abastuses tõuseb higi,
Mitmed hoopis lohtuwad;
Waat mis ime täht on seal,
Homiku pool taewa all!

29. Walgus kaswab wägewaste,
Wäga hirmsast fätendab.
Pea nii kui päewa paiste,
Kiired wälja lendawad.
Zial pole nähtud weel,
Sarnast tähte taewa all.

Matt. 24, 30.

30. Ehk on wahest kätte jõudnud
See suur hirmus wiha päew,
Mis on ettekuulutatud
Ehk küll naeruks panime
Waatke, waatke üles weel
Mis seal paistab taewa all!

3Im. 1, 7.

31. Nii kui lapsewaew siis langed
Hirmus häda kõigi peal
Kes küll olid wäga kanged
Kõigi nõu on otjas teal,
Kisendawad, õhkawad,
Nutawad ja huluwad!

3Im. 1, 7.

32. Hõelad nüüd põgenege
Warjupaika otfige!

Warjate meid mäed ja kaljud
Nag on hirmus täieste.
Hirmus on mis ülewal
Paistab kõrges taewa all!

Saba 1, 4.

33. Smeline hiilgaw walguš
Taewalautus lahti läeb
Nusam kui päewa selguš
Waata mis seal ilmsiks saab.
Sõja pafunate healed,
Zuba kuulda pilwe peal.

1 Zesf. 4, 16.

34. Hiilgaw taewa sõjawägi,
Hiilgwa walge hoostega,
Nii kui prohwet waimus nägi,
Kindla wõidurõnemuga
Nende eel neid juhtimas
Kuningate Kuningas!

3Im. 19, 14.

35. Walge hobune oh inte,
Kannab Kristust, Kuningat
Puusa kohal kannab nime,
Kuue peale kirjitud,
"Sõna" uštan "tõšine,"
Zššand üle kõikide. —

3Im. 19, 20.

3Im. 19, 16.

36. Kes on furnud Kristufega
Esmalt üles tõusewad
Püha taewa eluwäega
Hauast wälja tulewad,
Dalle were ehte sees —
Nii kui pruut peigmehe ees.

1 Zesf. 4, 16.

37. Önnis, püha kell on oša,
Ešimesest tõusmisesest
Zgawese elu wõšu,
Peastja risti surma wäest,
Tõuseb ja saab elawaks
Surma wõitjaks wägewaks!

3Im. 20, 6.

38. Mii kui wälgu nooled tõusid,
Pitse lapsed tuha seest!
Kes siin ilmas kannatafid,
Tule surma usu eest.
Püha surmawõitja wäes,
Jäedaw wõit on nende käes.

39. Kõik kes suures wiletsuses,
Ustawaks jäid otsani,
Kristusega risti kandes
Ilma ära salgasid,
Piha tahtmist risti löid,
Maeru, häbi kanda said. —

40. Öndsad fulased kes ootfid
Kellel küünlad põlesid;
Pühtad neitfid ustus lootfid
Peiu järel walwasid.
Kõemu heal on kuulda nüüd
Peigmees toob meil taewa hüüd.

41. Ühes nende pühadega,
Kes on tõusnud ülesse
Kistaks üles waimu wäega
Taewa poole pilwesse.
Önnis, önnis on see päew
Jgaweste lõpnud waew!

1 Tess. 4, 17.

42. Önnis kofku tulemine
Taewa sõja hulgaga.
Jgawene kihlamine,
Püha taewa Peiuga,
Wõidu märgid kingib ta,
Ehted mis wõi arvata.

43. Kauaks wiibib pilwe riigis
Kristus oma feltfiga!
Eht mill täiest maha tuleb
Ei wõi selgest ütelda,

Aga küll võib arvata,
Et seal aega läheb ka.

44. Esmesest ehmatusest
Metsaline julgust saab,
Süda põleb vihatulest
Näeb, et Issand viivitat;
Mõtleb, et lööb kartma ta
Hirmust sõda algada.

45. Saatan on küll hirmus tige
Hirmus kaval, julge ka,
Dmetegi on ta sõge!
Sõdina läeb Tallega,
Kelle suus on terav mõel —
Wägewam kui pikse löök.

46. Metsaline kogub wäge
Ühes kuningatega.
Tema ja ta selts on tige
Julgest lootwad wõita ka,
Kuningate kuninga,
Issandate Issanda.

3Im. 19, 10.

47. Püha hull ja taewa wägi
Pafunate healega,
Nende ees on wõitja ise
Werist kuube kannab ta!
Silmad nii kui tuleleel
Suus tal ärawõitja mõel.

3Im. 19, 13.

48. Metsaline wõetakš finni
Waleprohwet temaga.
Kes on rahwast ekhitanud
Zmetähed teinud ka,
Et end lastšid märkida,
Wõtsid kaju kumarda!

3Im. 19, 20.

49. Tulejärwe heidetakše
Wääwli sisse armuta

Waleprohwet, metsaline,
Igapeweste piinata
Terwelt ihu, hingega
Dma palka pärina. —

Slm. 19, 20.

50. Kõik see metsalise wägi,
Alamad ja ülemad,
Tapab Kristus mõega läbi
Mis on kahe teraga,
Tuleb wälja tema suust
Lõikab läbi lihast luust.

Slm. 19, 21.

51. Wägew wõidulaul on kuulda,
Metsaline wõidetud!
Waleprohwet põrguhauda
Igapeweste heidetud.
Taewa wägi ülendab,
Wõitjad, taewa kuningad. —

52. Taewast tuleb wägew ingel
Kannab suuri ahelaid
Käes tal Wõidu wõiusti pitser,
Wõti kullast ketiga —
Sügawuse lahti teeb
Eksitaja finni seub.

Slm. 20, 1.

53. Paneb finni wana madu
Kes on furat, jaatanas;
Lõpetab ta tööd ja tegu,
Ehk küll rahwast eksitab,
Põrgu sügawuse sees
Tuhat aastat finni siis.

Slm. 20, 2.

54. Wägew wõidulaul on kuulda
Püha Wõidu wõiusti ees,
Taewa wägi wõtab laulda,
Hõiskab õndsas rõemu sees!
Wastased on wõidetud
Põrgu hauda heidetud!!!

55. Kõige kuningate ülem
Wõitja wüürst Immanuel,
Wägi, au ja riik on temal,
Taewas ja maailma peal,
Amen ots ja algmine
Ejimine wiimne ka.

Slm. 22, 18.

56. Nüüd wast hakkab õnnis elu, Jef. 11,9
Tuhat aasta rahuriik. — Eje. 36, 24, 28, 31.
Lõpend on siis haigus, walu,
Patu wõimus otsas kõi!
Püha Tall ta feltfiga
Walitseb siis armuga.

57. Kadund poega wastu wõtab
Issand suure armuga. Jef. 51, 16, 17.
Kõik ta patud finni katab
Tal nut südant annab ka,
Wiha aeg on lõppenud
Saatan põrgu heidetud.

58. Oh kes mõistab jeda rõemu!
Kudas hõistab Israel.
Messia on leidnud tema
Hüüab mu Immanuel!
Ejimese õiguse Jef. 60, 10, 20, 21.
Annab Issand temale.

59. Issand püha prohwetite —
Zumal, sind ma austan;
Tõstan suureks sinu nime,
Üle kõige ülendan.
Dotan suure rõemuga,
Mill' see kõik saab sündima.

60. Austagu taewa wägi,
Sind mu kallis kuningas!
Et su Waim mull' lahti tegi,
Suured asjad salajas.

Amen, Jeesus tule pea
„Jah, wiist, tulen nobedast.“

Kõne.

„Waata, Jeesand tuleb mitme tuhande pühadega, kohut pidama ja noomima, kõiki nende kurja elu ja ülekohtuste tegude pärast.“ Nõnda tunnistas juba Enof maailma homikul, millal see aeg alles väga kaugel oli. — Aga tema tundis ometegi wiist püha rõemu oma prohwetikuulutuses, sest ta kõndis Sumalaga. Aga mis peame meie ütleva, kes meie otse laupäewa õhtul elame! Kas meie ajal usklikud ootavad Jeesuse teist tulemist? Kas hõiskawad pruudiga: „Tule wiististe Jeesand, tule pea?“ Kahte wiisi on näha. Ühed arwawad tige da lapse wiisil: „Jeesand wiib, meie filmad ei näe tema tulemist. Dstame kohtasi, ehitame head hooned, korjame ka raha, et lastele head elujärke asutada. Käime kirikus ja palwemajas. Mis meie nendest asjadest teame kui mitte inglidgi taewas sellest päewast ei tea.“ Sa õnnetumad sõgedad, sõgedate juhatajad ei seleta, et just iga päewaga wiigipuu pungad enam lahti lõowad ja iga päewaga Jeesuse tulemise päewa wastu läheneb. Teised aga kuulutawad wõereti Jeesuse tulemist, ja see tuleb sellest, et püha kirja ei tunta waid üffi ewangeliumi põhjal Jeesuse wiimist tulemist ja suurt kohtupäewa

ootavad, aga suure ja kalli püha prohveti
Johannese Ilmutamise raamatu jätab nad
kõrwale, kus väga selgeste on kirjutatud, et enne
Jesuse tuleb metjalise, waleprohweti ja Kris-
tuse wastase jeltsi peale kohut mõistma, ja et
sellejärele jaatan kinni pandakse tuhandeks aas-
taks. Selle järele saab esimene ülestõusmine ja
nendega ühes pühade pilweesse üleswõtmine ja
siis õnnis ja püha tuhande aastane rahuriik
kus kurat kinni on, patu wõimus maapealt ka-
dunud ja Jumala õnnistus maad katab, kui
mere wesi. Peaks aga mõni küsima: Kudas wõme
meie teada millal Jeesus tuleb? Waadake arm-
sabad, selleks on tarwis prohwetlikud filmad mis
näewad ja tunnewad maailma aega. Siis meie
iial ei saa selgusele, kui meie ainult pühakirja
järele Jeesuse tulemist ootame, waid maailma-
riikide asi peab selge olema. Meie peame ka
teadma, kes on see metjaline, keda Jeesuse tule-
mises kinni seutakse, kes rahwast hirmjaste eksi-
tab ja kelle märgi rahwas wastu wõtawad, see
on kõige jumaluse ärasalgaja oles. Oles see
metjaline mõni hunt, tiiger ehk karu olemat,
siis kohkuts ja kardaks teda igaiüks, aga et ta
nii ilus ja armas on, siis armastab teda igaiüks
heameelega, hoiab kõigest südamest tema poole,
wõtab tema märgi wastu ja kumardab kaju.
Enne Jeesuse ilmumist on palju raskusi oodata.
Hirmus suur sõda, üleilmiline mäss, nälg, kaff
ja wiimaks väga suur usklikude tagakiusamine

ja tapmine, sest et metsaline maapeal kõik wõimuse oma kätte kisub. Mina ei wõi neid suuri asju kõiki üleskirjutada, sest et meie aja isandad wäga hellad on ja et kõik liha on wäga lihawaks saanud. Isegi palju usklikusi on maailma külges nii kõwaste kinni ja koguni ei usugi, et Jesuse teine tulemine nii ligi on. Kumba arwate parema olewat, kas seda, et Jesus ootamata tuleb kui waras, et hulguma hakkate ja ilma nõuta ksjendate, wõi et paludes ja walwades ootate, Jesuse ütlosti ja ajamärkisi ühtlase tähele panete? Siis ei tule Jesus mitte kui waras waid kui kõige kallim oodatud sõber. Armjad usklikud, wennad ja õed, kiskuge lahti maailma ikkest, lahutage endid ära maailma feltjist, ärge magage mitte kui need tulewad, waid walwage ja teie küünlad põlegu, et kui Issand tuleb teisel ehk kolmandamal ööwahi korral wõiksite walmis olla. — Mõtlege, see on pilkane pime süda õõ aeg, õndsad on need, kelle küünlad siis põlewad, sest siis on ilmas süda õõ.

110

Ar 912
Meinwaldt

Hind 20 kop.

- 35